

Prezentace účetní uzávěrky a závěrky vybrané právnícké osoby

Adéla Polaščíková

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Adéla Polaščíková
Osobní číslo:	M22715
Studijní program:	B0411P050002 Účetnictví a daně
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Prezentace účetní uzávěrky a závěrky vybrané právnické osoby

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte rešerši literárních pramenů a zpracujte teoretické poznatky týkající se účetní uzávěrky a závěrky.

II. Praktická část

- Provedte analýzu stávajícího stavu uzávěrky a závěrky ve vybrané společnosti.
- Na základě provedené analýzy navrhněte soubor opatření a doporučení pro zlepšení současného stavu dané problematiky.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

BŘEZINOVÁ, Hana. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-913-0.
DUŠEK, Jiří. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech: snadno a rychle*. 9. vydání. Praha: Grada, 2024. ISBN 978-80-271-5234-6.
EDMONDS, Thomas P.; EDMONDS, Christopher T.; EDMONDS, Mark A.; MCNAIR, Frances M. a OLDS, Philip R. *Fundamental Financial Accounting Concepts*. Tenth edition. New York: McGraw Hill Education, 2019. ISBN 978-1-260-09183-0.
HRUŠKA, Vladimír. *Účetní manuál pro podnikatelské subjekty, aneb, Průvodce účetními operacemi a účetní závěrkou*. 2. vydání. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2245-5.
ŠTEKER, Karel a OTRUSINOVÁ, Milana. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-3184-6.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Roman Sklenář, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: 10. února 2025
Termín odevzdání bakalářské práce: 23. května 2025

L.S.

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá analýzou účetní uzávěrky a závěrky ve vybrané společnosti. V teoretické části jsou popsány přípravné práce, které vedou ke zjištění výsledku hospodaření, výpočtu daně z příjmů právnických osob a následnému uzavření účetních knih. Kapitola o účetní závěrce se věnuje popisu a významu účetních výkazů. Teoretická část vychází z rešerše literárních pramenů. Praktická část je zaměřena na analýzu účetní uzávěrky a závěrky ve vybrané společnosti na základě vnitropodnikových směrnic, účetních výkazů a rozhovorů s účetním oddělením. Cílem práce je identifikovat případné nedostatky při tvorbě účetní uzávěrky a závěrky a navrhnout opatření a doporučení směřující ke zlepšení dané oblasti.

Klíčová slova: účetní uzávěrka, účetní závěrka, rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu

ABSTRACT

The bachelor's thesis focuses on the analysis of the closing of accounts and the preparation of financial statements in a selected company. The theoretical part describes the preparatory steps leading to the determination of the financial result, the calculation of corporate income tax, and the subsequent closing of accounting books. The chapter on financial statements is devoted to the description and importance of financial reports. The theoretical part is based on a review of relevant literature. The practical part focuses on the analysis of the closing of accounts and financial statements in the selected company, based on internal company guidelines, financial reports, and interviews with the accounting department. The aim of the thesis is to identify potential shortcomings in the preparation of the closing of accounts and financial statements and to propose measures and recommendations to improve the given area.

Keywords: closing of accounts, financial statements, balance sheet, income statement, notes, statement of cash flows, statement of changes in equity

Poděkování patří Ing. Romanovi Sklenárovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky.

Dále děkuji hlavní účetní vybrané společnosti za ochotu, vstřícnost a poskytnutí materiálů potřebných k vypracování bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	13
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	14
I TEORETICKÁ ČÁST.....	15
1 PŘÍPRAVNÉ UZÁVĚRKOVÉ PRÁCE.....	16
1.1 INVENTARIZACE MAJETKU A ZÁVAZKŮ	17
1.2 ZÁVĚREČNÉ OPERACE U ZÁSOB	18
1.3 ODPISY	19
1.4 OPRAVNÉ POLOŽKY	20
1.4.1 Účetní opravné položky	20
1.4.2 Daňově uznatelné opravné položky	21
1.5 REZERVY.....	21
1.6 ČASOVÉ ROZLIŠENÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ	22
1.7 DOHADNÉ POLOŽKY	23
1.8 KURZOVÉ ROZDÍLY	24
2 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA.....	25
2.1 ZJIŠTĚNÍ HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU	25
2.2 VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB	26
2.2.1 Daň z příjmu splatná	26
2.2.2 Daň z příjmu odložená	27
2.3 UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH	28
3 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	30
3.1 ROZVAHA.....	32
3.2 VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT	32
3.3 PŘÍLOHA.....	34
3.4 PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH	35
3.5 PŘEHLED O ZMĚNÁCH VLASTNÍHO KAPITÁLU	36
4 POVINNOSTI SPOJENÉ S ÚČETNÍ ZÁVĚRKOU.....	37
4.1 VÝROČNÍ ZPRÁVA	37
4.2 ZPRÁVA O VZTAZÍCH	37
4.3 AUDIT ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	38
4.4 SCHVÁLENÍ A ZVEŘEJNĚNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	39
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	40
5 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI.....	41
5.2 OBLASTI PŮSOBNÍ A VÝROBA	41

5.3	VZNIK A VÝVOJ	42
5.4	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA.....	42
5.5	VEDENÍ ÚČETNÍ AGENDY	43
6	ANALÝZA PŘÍPRAVNÝCH UZÁVĚRKOVÝCH OPERACÍ	44
6.1	INVENTARIZACE MAJETKU A ZÁVAZKŮ.....	44
6.1.1	Inventarizace zásob	45
6.2	ZÁVĚREČNÉ OPERACE U ZÁSOB	46
6.3	ODPISY	47
6.3.1	Účetní odpisy.....	47
6.3.2	Daňové odpisy	47
6.4	OPRAVNÉ POLOŽKY	48
6.4.1	Opravné položky k pohledávkám.....	48
6.4.2	Opravné položky k dlouhodobému majetku	48
6.4.3	Opravné položky k zásobám	49
6.5	REZERVY	49
6.6	ČASOVÉ ROZLIŠENÍ.....	49
6.7	DOHADNÉ POLOŽKY	50
6.8	KURZOVÉ ROZDÍLY.....	50
7	ANALÝZA ÚČETNÍ UZÁVĚRKY	51
7.1	ZJIŠTĚNÍ HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU	51
7.2	VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB.....	51
7.2.1	Daň z příjmu splatná.....	52
7.2.2	Daň z příjmu odložená	52
7.3	UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH	53
8	ANALÝZA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	54
8.1	ROZVAHA	54
8.1.1	Aktiva	55
8.1.2	Pasiva.....	56
8.2	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT	57
8.3	PŘÍLOHA.....	58
8.4	PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH	59
8.5	PŘEHLED O ZMĚNÁCH VLASTNÍHO KAPITÁLU	59
9	ANALÝZA POVINNOSTÍ SPOJENÝCH S ÚČETNÍ ZÁVĚRKOU	61
9.1	VÝROČNÍ ZPRÁVA.....	61
9.2	ZPRÁVA O VZTAZÍCH	61
9.3	AUDIT ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	62
9.4	SCHVÁLENÍ A ZVEŘEJNĚNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	62

10 SOUBOR OPATŘENÍ A DOPORUČENÍ.....	63
ZÁVĚR	66
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
SEZNAM TABULEK.....	69
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70
SEZNAM PŘÍLOH.....	71

ÚVOD

Vyvrcholením prací v každé účetní jednotce za celé účetní období je sestavení účetní závěrky. Účetní závěrka představuje soubor výkazů obsahujících informace o aktivech, závazcích, vlastním kapitálu, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření. Jejím úkolem je informovat jak samotnou účetní jednotku, tak i vnější uživatele o stavu majetku a jeho krytí, o finanční situaci a výsledku hospodaření. Účetní závěrka je povinně zveřejňovaným dokumentem, jehož vypovídací schopnost je zásadní pro ekonomické rozhodování zainteresovaných subjektů. (Andrlík et al., 2022, s. 199)

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě provedené analýzy účetní uzávěrky a závěrky ve vybrané společnosti za rok 2023 navrhnout soubor opatření a doporučení, která zajistí, aby účetní závěrka byla sestavena v souladu s platnou legislativou a poskytovala věrný a poctivý obraz. Dalším cílem je formulace doporučených opatření směřujících ke zlepšení hospodárnosti daného podniku a tím i ke zkvalitnění prezentace účetní závěrky tak, aby působila lépe.

Analyzovaná společnost je výrobní podnik zaměřený na vývoj, výrobu a dodávky plastových dílů a montážních celků pro náročné aplikace v oblastech dopravy, zemědělství a stavebnictví. Vzhledem k ochraně osobních údajů a zachování důvěrnosti není název společnosti v dokumentu zveřejněn.

V teoretické části jsou zpracována teoretická a metodická východiska, přičemž hlavními zdroji jsou odborná literatura a platné účetní předpisy. Nejprve je pozornost věnována přípravným uzávěrkovým operacím, mezi něž patří inventarizace majetku a zásob, závěrečné operace u zásob, účtování odpisů, tvorba a čerpání opravných položek a rezerv, časové rozlišení nákladů a výnosů, účtování dohadných položek a kurzových rozdílů. Výraz účetní uzávěrka není vhodné chápat pouze jako uzavření účetních knih, jak je často zjednodušeně vykládáno, ale zahrnuje také řadu dalších nezbytných kroků, jako je zjištění hospodářského výsledku a výpočet daně z příjmů právnických osob. Následující část se věnuje účetní závěrce, její struktuře, významu a popisu jednotlivých účetních výkazů.

Praktická část, která vychází především z vnitropodnikových dokumentů a rozhovorů s pracovníky účetního oddělení, se nejprve zaměřuje na představení společnosti, poté na kontrolu a posouzení konkrétních postupů při uzávěrkových operacích, dále na analýzu účetních výkazů a nakonec na povinnosti spojené s účetní závěrkou na základě získaných poznatků.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě provedené analýzy účetní uzávěrky a závěrky ve vybrané společnosti za rok 2023 navrhnout soubor opatření a doporučení, která zajistí, aby účetní závěrka byla sestavena v souladu s platnou legislativou a poskytovala věrný a poctivý obraz. Dalším cílem je formulace doporučených opatření směřujících ke zlepšení hospodárnosti daného podniku a tím i ke zkvalitnění prezentace účetní závěrky tak, aby působila lépe.

Cílem teoretické části je prozkoumat odbornou literaturu a zpracovat teoretická i metodická východiska vztahující se k účetní uzávěrce a závěrce, a tím získat potřebné podklady pro praktickou část práce. Nejprve jsou rozebrány přípravné uzávěrkové operace vedoucí ke zjištění hospodářského výsledku, výpočtu daně z příjmů právnických osob a následnému uzavření účetních knih. Dále práce popisuje účetní závěrku, zejména její strukturu, význam a popis jednotlivých účetních výkazů.

Praktická část se zaměřuje na systematický rozbor a kontrolu konkrétních postupů při uzávěrkových operacích a výsledné podobě účetních výkazů. Pro provedení analýzy je nejprve nutné se seznámit s interními směrnici, účtovým rozvrhem a specifiky vybrané společnosti a získat přístup ke všem potřebným dokumentům. Následně je provedena analýza aktuálního stavu účetní uzávěrky a závěrky na základě poznatků získaných v teoretické části. Praktická část vychází především z vnitropodnikových dokumentů, dostupných účetních údajů a rozhovorů s pracovníky účetního oddělení. Získané informace jsou poskytovány dobrovolně a data jsou zpracovávána tak, aby nemohlo dojít ke zneužití vybrané společnosti.

Výsledkem provedené analýzy je posouzení úplnosti, správnosti a souladu účetnictví s platnými právními předpisy a identifikace chyb s cílem zabránit jejich opakovanému výskytu. Na základě porovnání teoretické a praktické části je navržen soubor opatření a doporučení ke zlepšení aktuálního stavu dané problematiky.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 PŘÍPRAVNÉ UZÁVĚRKOVÉ PRÁCE

Přípravné uzávěrkové práce jsou prováděny tak, aby předkládané informace podávaly věrný a poctivý obraz o hospodaření účetní jednoty. Proto je na konci účetního období potřeba zaznamenat veškeré případy, které věcně a časově souvisejí s daným obdobím. (Vlčková et al., 2021, s. 157)

Mezi přípravné operace, které předcházejí samotné účetní uzávěrce, lze podle Štekera a Otrusinové (2021, s. 231-232) zařadit následující činnosti zahrnující:

- inventarizaci majetku a zásob,
- závěrečné operace u zásob,
- účtování odpisů,
- tvorbu a čerpání opravných položek,
- tvorbu a čerpání rezerv,
- účtování časového rozlišení nákladů a výnosů,
- účtování dohadných položek,
- účtování kurzových rozdílů.

Dále zmiňují, že se musí provést kontrola účetních vazeb a opravy chybných účetních zápisů.

Jak uvádí Dušek (2024, s. 39), řádné vedení účetnictví je odpovědností vedení společnosti. Účetnictví má být vedeno podle platných předpisů, kvalifikovanými osobami a pomocí legálního softwaru.

Etapa přípravných uzávěrkových operací se řídí především požadavky stanovenými zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, českými účetními standardy pro podnikatele a vnitropodnikovými směrnici účetní jednotky (Ryneš, 2024, s. 314).

Podle Štekera a Otrusinové (2021, s. 38–39) musí mít firma ve vnitropodnikových směrnicih charakterizovanou metodiku, pravidla, podmínky, pravomoci a odpovědnosti pro určité činnosti. Dále zmiňují, že vnitropodnikové směrnice jsou nástrojem vnitřního řízení a napomáhají k lepší orientaci. Autoři také uvádějí, že jejich smyslem je praktická aplikace

na konkrétní případy ve firmě. Podle Duška (2024, s. 25) by směrnice neměly být pouze opisem ze zákona, je potřeba jasně uvést firemní metodiku a způsoby řešení nejednoznačných situací a především je každoročně aktualizovat. Dále také uvádí, že pokud vnitropodnikové směrnice chybí, nemusí být některé případy daňově uznatelné.

1.1 Inventarizace majetku a závazků

Podle Vlčkové (2021, s. 75) se inventarizací ověřuje, zda skutečný stav zjištěný inventurou souhlasí se stavem v účetnictví. Tento proces je povinnou součástí prováděný při účetní závěrce k poslednímu dni účetního období, ale lze jej kromě poslednímu dnu provádět i v průběhu roku k datu, který si stanoví účetní jednotka.

V zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví nalezneme §8, odstavec 4, který říká: „Účetnictví je průkazné, jestliže účetní jednotka provedla inventarizaci“ (Česko, 1991).

Ryneš (2024, s. 83-84) rozlišuje periodickou a průběžnou inventarizaci:

- Periodická se zpravidla provádí k rozvahovému dni, kdy je sestavována účetní závěrka.
- Průběžná se provádí v průběhu účetního období ke dni, který je stanoven ve vnitropodnikové směrnici.

Podle Sedláčka (2017, s. 177) provádíme fyzickou a dokladovou inventarizaci na základě charakteru majetku a závazků:

- Fyzickou zjišťujeme u majetku, který je možno vizuálně zkontrolovat jako jsou zásoby, dlouhodobý hmotný majetek, cenné papíry a peněžní prostředky v pokladně.
- Dokladovou zjišťujeme u složek majetku a závazků, u kterých nelze provést fyzickou inventuru, tzn. zejména pohledávky, závazky, bankovní účet, dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý finanční majetek, rezervy a opravné položky.

Veškeré stavy z inventury je nutné pečlivě zaznamenat v inventurních soupisech, které zajišťují průkaznost. Kromě zjištěných stavů musí obsahovat způsob zjišťování skutečných stavů, ocenění majetku, pohledávek a dluhů, okamžik zahájení a ukončení inventury, podpisy osob zodpovědných za provedení inventarizace a za svěřený majetek. Soupisy musí být uchovány po dobu pěti let po skončení účetního období. (Brychta et al., 2022, s. 485)

Podle Vlčkové (2021, s. 76) jsou inventarizační rozdíly výsledky z inventarizace, které vznikají na základě porovnání rozdílného zjištěného a účetního stavu. Může nastat situace, že:

- Skutečný stav je vyšší než stav v účetnictví. Rozdíl se nazývá přebytek.
- Skutečný stav je nižší než stav v účetnictví. Rozdíl se nazývá manko, případně schodek u hotovosti.

Ztráty v rámci norem přirozených úbytků nejsou mankem. Výši si účetní jednotka stanoví ve vnitropodnikové směrnici. Jde například o technologické a technické ztráty. (Šteker a Otrusínová, 2021, s. 233)

Podle Duška (2024, s. 140) mohou být rozdíly zapříčiněné například záměnou podobných složek, chybným účtováním, již zmíněnými přirozenými úbytky, krádeží, zaviněnou či nezaviněnou škodou. Příčiny je zároveň možné vnímat jako poučení do budoucna. Obsahové vymezení a postupy účtování jsou vymezeny v ČÚS č. 007.

1.2 Závěrečné operace u zásob

Správné účetní zachycení zásob je klíčové pro věrné zobrazení finanční situace podniku. Při účtování je nutné zohlednit nevyfakturované dodávky, materiál na cestě a způsob evidence zásob metodou B. Důležitou součástí je také inventarizace, která slouží k porovnání skutečného a účetního stavu, a případná tvorba opravných položek. (Šteker a Otrusínová, 2021, s. 85-89)

Jak uvádí Štohl (2020, s. 34), jestliže není k dispozici ke konci roku faktura nebo jiný daňový doklad za dodávku materiálu, je potřeba zaúčtovat nevyfakturovanou dodávku. Namísto faktury se vyhotoví vnitřní účetní doklad, podle něhož se zaúčtuje odhadnutý závazek.

Podle Sedláčka (2017, s. 57-58) ke vzniku materiálu nebo zboží na cestě dochází, když účetní jednotka sice obdržela dodavatelskou fakturu, ale materiál nebo zboží ještě nedorazilo do skladu. Tento problém se řeší tím, že příjemka se nahradí vnitřním účetním dokladem, podle kterého se převede částka na příslušný účet.

Pokud je u zásob zvolen způsob B, musí se zaúčtovat úprava zásob na skladě tím, že převedeme počáteční stav do spotřeby a zaúčtujeme konečný stav podle průkazné skladové evidence (Vlčková et al., 2021, s. 48).

Jak již bylo zmíněno, nezbytnou součástí je porovnání výsledků z inventury s účetním stavem a zjištění případných inventarizačních rozdílů. U manka je zapotřebí porovnat normy úbytku v souladu s vnitropodnikovou směrnicí. (Hruška, 2019, s. 488)

Dále je třeba na základě srovnání účetní hodnoty se skutečnou hodnotou rozhodnout o tvorbě opravných položek (Šindelář a Müllerová, 2022, s. 111).

1.3 Odpisy

Dlouhodobý majetek nevstupuje do nákladů najednou v okamžiku pořízení, ale postupně v jednotlivých letech jeho životnosti. Postupnou alokaci pořizovací ceny do nákladu vyjadřují odpisy. Odpisy jsou postupným opotřebením majetku v důsledku fyzického zastarání nebo technického pokroku, snížení ekonomické životnosti, plynutí času nebo změn v poptávce po produktovém výrobcích a službách daným majetkem. (Brychta et al., 2022, s. 42)

Odpisy se provádí u DNM a DHM s výjimkou DHM vyloučeného z odpisování (pozemky, umělecká díla), protože vlivem času neztrácí, ale roste na hodnotě. DFM se neopisuje. (Brychta et al., 2022, s. 42)

V praxi se podle Štekera a Otrusinové (2021, s. 56-59) rozlišují účetní a daňové odpisy:

- Účetní odpisy jsou upraveny zákonem o účetnictví. Jsou stanoveny na základě rozhodnutí účetní jednotky, která si je může individuálně upravit ve vnitropodnikových směrnicích. Cílem je vyjádření reálného opotřebením dlouhodobého majetku do nákladů. Odpisový plán je stanoven na základě uvažované ekonomické životnosti vyjádřené k času nebo výkonu. Do výpočtu odpisu lze uvážit i zbytkovou hodnotu, což je odhadovaná částka, která by mohla být získána v souvislosti s vyřazením majetku na konci životnosti.
- Daňové odpisy se řídí zákonem o daních z příjmů a slouží pro stanovení základu daně z příjmu. Majetek je rozdělen do šesti odpisových skupin. Lze si zvolit mezi rovnoměrným a zrychleným způsobem. Při rovnoměrném odpisování jsou majetku přiděleny sazby. Odpisy se vypočtou jako násobek vstupní ceny a odpisové sazby. U zrychleného způsobu jsou majetku přiřazeny koeficienty. Výše odpisu v prvním roce se vypočte jako podíl vstupní ceny a koeficienty. V dalších letech se odpisy počítají jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny a rozdílem mezi koeficientem a počtem již odpisovaných let.

Dále autoři uvádějí, že odpisovat majetek lze pouze na základě vlastnického či jiného práva. Vypočtené odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Jak zmiňuje Sedláček (2017, s. 70), součet odpisů daného majetku v jednotlivých letech vytváří oprávky k tomuto majetku. Na základě opravek se zjišťuje zůstatková cena majetku. Zůstatková cena vyjadřuje rozdíl mezi vstupní cenou a opravkami (kumulovanými odpisy) dlouhodobého majetku.

Do nákladů lze účtovat pouze účetní odpisy. Odlišné účetní a daňové odpisy zapříčiňují dočasné rozdíly mezi základem daně z příjmů a účetním výsledkem hospodaření, což je na konci účetního období potřeba uvážit. (Štohl, 2020, s. 59)

Podle Ryneše (2024, s. 152) drobný dlouhodobý majetek není v zákonu o daních z příjmu definován, a tak může docházet k tomu, že jejich účetní odpisy jsou daňově uznatelné náklady.

1.4 Opravné položky

Jak uvádějí Skálová a Suková (2022, s. 74-75), opravné položky lze tvořit na snížení hodnoty aktiva v případě ocenění, kdy jejich čistá prodejní cena je nižší než jejich hodnota uvedená v účetnictví. Vytvářejí se pouze na snížení hodnoty, které nemá trvalý charakter. Nelze je tvořit na zvýšení hodnoty aktiva. Tvorba nemůže být vyšší než hodnota majetku, a proto je lze také rozpustit pouze do výše, na které byly vytvořeny, z čehož vyplývá, že nemohou mít aktivní zůstatek. Účtují se průběžně nebo ke dni účetní závěrky.

V účetnictví jsou opravné položky upraveny Českým účetním standardem č. 005. Zákon o rezervách vymezuje pouze opravné položky k pohledávkám, přičemž pro jejich tvorbu musí být splněna přísnější kritéria. Daňově uznatelné opravné položky lze vytvářet pouze k pohledávkám, pokud jsou splněny všechny podmínky. (Šindelář a Müllerová, 2022, s. 111)

1.4.1 Účetní opravné položky

Úpravu opravných položek k zásobám lze dohledat v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 26 odst. 1, který říká: „Pokud se při inventarizaci zásob zjistí, že jejich prodejní cena snížená o náklady spojené s prodejem je nižší než cena používaná pro jejich ocenění v účetnictví, zásoby se ocení v účetnictví a účetní závěrce touto nižší cenou“ (Česko, 1991).

Podle Šindeláře a Müllerové (2022, s. 111) se opravné položky k odpisovanému dlouhodobému majetku, který běžně ztrácí hodnotu v důsledku opotřebení, tvoří v případě, kdy je jeho užitná hodnota zjištěná při inventarizaci podstatně nižší než účetní hodnota snížená o oprávkky.

Jak uvádí Hruška (2019, s. 369–370), opravné položky k pohledávkám lze vytvořit jako zákonné nebo účetní, přičemž jejich tvorba závisí na rozhodnutí účetní jednotky, například v případě pohledávek po splatnosti. Doporučuje se členění na analytických účtech z důvodu daňového dopadu.

Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku se týkají například cenných papírů určených k obchodování, kdy je jejich hodnota v účetnictví nižší než tržní hodnota. Tvoří se velmi výjimečně, neboť cenné papíry se přeceňují na reálnou hodnotu. (Šindelář a Müllerová, 2022, s. 111)

1.4.2 Daňově uznatelné opravné položky

Podle zákona o rezervách lze vytvářet daňově uznatelné opravné položky k pohledávkám, jestliže jsou splatné od 1. 1. 1995, nejsou promlčené, jsou zachyceny v účetnictví a byly zachyceny jako zdanitelné výnosy. Jejich výše vychází z rozvahové hodnoty. Lze je vytvořit i za známým pachatelem. Naopak zákon nedovoluje tvorbu, pokud se jedná o cenné papíry a ostatní investice, úvěry, půjčky, ručení, zálohy, plnění ve prospěch vlastního kapitálu, úhrady ztrát, penále, sankce, k odepsaným pohledávkám, za upsaný vlastní kapitál, mezi osobami spojenými, k souhrnu, v průběhu insolvence, likvidace podniku a pokud není proveden vzájemným zápočet splatných dluhů za daného dlužníka. Částky, které lze uznat závisí na konkrétních podmínkách jednotlivých opravných položek. (Dušek, 2024, str. 88-90)

1.5 Rezervy

Ryneš (2024, s. 230) uvádí, že rezervy se vytváří za účelem krytí budoucích závazků, nákladů či výdajů, u nichž lze jasně definovat povahu a je jisté nebo pravděpodobné, že dojde k ekonomickému úbytku. Naproti tomu nelze spolehlivě určit jejich výši nebo datum uskutečnění. Promítají se v ceně nejlepšího možného odhadu. K jejich tvorbě je zapotřebí průkazná evidence. V účetnictví slouží jako nástroj zásady opatrnosti a akruálního principu, kdy je zapotřebí promítnout náklady a výnosy do období, k němuž se časově a věcně týkají.

Podle Skálové a Sukové (2022, s. 129–130) se rezervy ruší v případě, že se při inventarizaci zjistí jejich neoprávněná výše. Rezervy nelze vytvářet na snížení hodnoty aktiv a nesmí vykazovat aktivní zůstatek.

Jak uvádí Ryneš (2024, s. 237–239), promítnutí účetních rezerv závisí na rozhodnutí účetní jednotky, která by měla brát v úvahu všechna předvídatelná rizika a ztráty. Ve vnitropodnikových předpisech se stanoví výše, způsoby a tvorby a čerpání. Lze je například rozdělit následujícím způsobem:

- Rezervy na náklady a závazky se vytváří, kdy je velmi pravděpodobné, že dojde k jejich vzniku. Vytváří na základě individuálního posouzení každého případu. Lze mezi ně zahrnout např. rezervy na garanční opravy, odměny, bonusy, ztrátové projekty a soudní spory.
- Rezervy na daň z příjmů lze tvořit, pokud nelze určit splatnou daň na základě řádného daňového přiznání. Daň pouze odhadujeme, protože nemáme podklady na stanovení přesné výše. Následující období, až vypočítáme určitou splatnou daň, se rezerva zruší. Stanovuje se pro účel zobrazení ve výsledovce.
- Rezervy na důchody je pro zaměstnavatele určitým způsobem vyjadřování důchodového spoření pro zaměstnance prostřednictvím důchodových fondů.
- Rezervy na restrukturalizace vyjadřují budoucí změnu předmětu činnosti nebo způsob, jakým je činnost prováděna.
- Rezervy na opravy hmotného majetku jsou nejčastějším typem zákonných rezerv u podnikatelských subjektů.

Dušek (2024, s. 94) uvádí, že tvorba rezerv na opravy hmotného majetku jsou daňově uznatelné, pokud máme vlastnické právo a majetek se odepisuje pět a více let. Nelze tvořit na pořízení, technické zhodnocení, údržby, opravy v důsledku škody, majetek určen k likvidaci a v konkurzu. Dále musí být uskutečněn převod peněžních prostředků na zvláštní účet, z něhož lze čerpat pouze na účely rezervy. Je stanovena také minimální a maximální doba tvorby rezervy.

1.6 Časové rozlišení nákladů a výnosů

Jak uvádějí Edmonds et al. (2019, s. 71), aby byl zobrazen správný výsledek hospodaření, je třeba vykázat náklady a výnosy do období, ke kterému se časově a věcně vztahují bez

ohledu na to, zda došlo k příjmům nebo výdajům. Podle Březinové (2020, s. 115) je aktuální princip možné realizovat pomocí přechodných účtů aktiv a pasiv. Dále zmiňuje, že pokud chceme koordinovat nesoulad mezi účetními obdobími pomocí účtů časového rozlišení nákladů a výnosů, musí být současně znám účel, částka a období.

Podle Sedláčka (2017, s. 125–127) mohou být účty časového rozlišení aktivní nebo pasivní. Účtují se v běžném období. V následujícím období, kdy jsou prokazatelné skutečnosti, se rozpustí. Lze je rozdělit následujícím způsobem:

- Náklady příštích období představují výdaje realizované v běžném období, které se však jako náklad vztahují až na následující období.
- Výdaje příštích období zahrnují náklady spojené s běžným obdobím, jejichž skutečné uhrazení však nastane až v následujícím období.
- Výnosy příštích období představují příjmy přijaté v běžném období, které však náleží až do následujícího období.
- Příjmy příštích období zahrnují výnosy vztahující se k běžnému období, které však budou inkasovány až v období následujícím.

Časově se nerozlišují pokuty, penále, manka, škody, nevýznamné částky a pravidelně se opakující platby (Dušek, 2024, str. 98-99).

1.7 Dohadné položky

Dodržení věcné a časové souvislosti zajišťují také dohadné položky. Lze je považovat za časové rozlišení v širším pojetí. Jestliže nám v účetnictví chybí potřebný doklad, částku pouze odhadujeme. (Hruška, 2019, s. 365-367)

Podle Skálové a Sukové (2022, s. 109-110) se dohadné položky se účtují v běžném období a v následujícím období, na základě již známé částky, se vyruší. Lze je rozlišit následujícím způsobem:

- Dohadné položky aktivní. Příkladem mohou být částky pojistných pohledávek, kdy nevíme přesnou potvrzenou částku od pojišťovny nebo nevyúčtované výnosové úroky ke konci rozvahového dni.
- Dohadné položky pasivní. Častým případem jsou závazky u nevyfakturovaných dodávek, nevyúčtované nákladové úroky nebo dluhy z titulu odpovědnosti za škody bez známosti přesné výše k bilančnímu dni.

1.8 Kurzové rozdíly

Aktiva a pasiva je třeba evidovat nejen v české měně, pokud je v ní účetnictví vedeno, ale i v cizí měně, na kterou zní. Kvůli různým pohybům měn vznikají kurzové rozdíly, přičemž existuje riziko změny hodnoty. V průběhu období si podniky zvolí, zda budou přepočítávat do měny účetnictví pomocí pevných kurzů stanovených ke konkrétnímu datu po určité období, nebo denních kurzů vyhlášených ČNB platných ke dni provedení transakce. K bilančnímu dni je nutno použít aktuálního kurzu vyhlášeného na devizových trzích potvrzeného ČNB. (Skálová a Suková, 2022, s. 143)

Jak zmiňuje Dušek (2024, str. 50), účetnictví se vede v peněžních jednotkách měny účetnictví, kterou je česká koruna nebo funkční měna primárního ekonomického prostředí působení ÚJ (euro, americký dolar nebo britská libra).

2 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA

Po provedení přípravných uzávěrkových prací, které byly samostatně rozepsány v předchozí kapitole, je potřeba provést samotnou účetní uzávěrku. Výraz účetní uzávěrka není spojen pouze s uzavřením účetních knih, jak se často nesprávně zjednodušuje, ale zahrnuje celou řadu nutných operací. (Sedláček, 2017, s. 174-175)

Jak uvádějí Vlčková et al. (2021, s. 157), jestliže chceme sestavit účetní výkazy za určité období, nejdříve je potřeba provést účetní uzávěrku. Účetní uzávěrka je proces, během něhož se připravují podklady pro účetní závěrku a bezprostředně jí předchází.

Andrlík et al. (2022, s. 199–200) mezi uzávěrkové činnosti zahrnují:

- zjištění hospodářského výsledku,
- výpočet daně z příjmů právnických osob,
- uzavření účetních knih.

2.1 Zjištění hospodářského výsledku

Podle Sedláčka (2017, s. 164) je dostatečně vysoký výsledek hospodaření jedním z cílů podniků. Vyjadřuje ekonomickou úspěšnost za dané období a ukazuje, zda podnik zhodnocuje vložený majetek. Jde o rozdíl mezi výnosy a náklady, přičemž může být kladný (zisk) nebo záporný (ztráta).

Při provádění účetní uzávěrky se nákladové a výnosové účty převedou na účet zisků a ztrát, kde se zjistí výsledek hospodaření. Následně se na začátku účetního období zůstatek převádí na účet výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení. Při uzavírání účetních knih nesmí na účtu výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení být konečný zůstatek, proto musíme do konce období rozhodnout o jeho rozdělení. Zisk lze například použít na zvýšení kapitálu, rozdělení mezi společníky, převod do dalších let na příděl do fondů. Ztrátu lze například uhradit ze zisku minulých let, rezervního fondu, snížením základního kapitálu, předpisem za společníky nebo lze převést do dalších let. (Šteker a Otrusínová, 2021, s. 146-149)

Jak uvádějí Strouhal (2016, s. 80-81) a Štohl (2020, s. 200), ve výkazu zisků a ztrát lze výsledek hospodaření sledovat na několika úrovních. Provozní výsledek hospodaření vzniká porovnáním obrátů nákladových a výnosových účtů z provozní oblasti. Finanční výsledek hospodaření vzniká porovnáním obrátů nákladových a výnosových účtů z finanční oblasti.

Jestliže sečteme provozní a finanční výsledek, dostaneme výsledek hospodaření před zdaněním. Po odečtení daně z příjmu lze vyčíslit výsledek hospodaření po zdanění, tzv. disponibilní zisk. Pokud výsledek hospodaření po zdanění potřebujeme upravit o případný nárok na podíl na zisku, dostaneme výsledek hospodaření za účetní období.

2.2 Výpočet daně z příjmů právnických osob

Ryneš (2024, s. 302) uvádí, že daně a účetnictví spolu sice úzce souvisejí, ale považují se za dva odlišné systémy. Účetnictví je sestaveno primárně pro zobrazení věrného a poctivého obrazu, bez ohledu na daňový vliv. Daňový základ nevyplývá přímo z účetního výsledku z hospodaření, jelikož některé částky z daňového hlediska nelze uznat, a proto se musí ještě dále transformovat.

2.2.1 Daň z příjmu splatná

Ve většině případů se za zdaňovací období považuje fiskální rok, nicméně účetní jednotky mohou zvolit i hospodářský rok. Právnická osoba zdaňuje své příjmy prostřednictvím daňového přiznání. Příjmy zdaněné srážkovou daní spadají do samostatného základu daně. (Šindelář a Müllerová, 2022, s. 63)

Jak uvádí Šindelář a Müllerová (2022, s. 63-67), výše splatné daně se vypočítá mimoúčetně v daňovém přiznání, v němž se transformuje účetní výsledek hospodaření před zdaněním na daňový zisk nebo ztrátu, jak je uvedeno v Tabulce 1.

Tabulka 1 Výpočet splatné daně

Položka výpočtu	Hodnota (Kč)
+	Výnosy
-	Náklady
=	Účetní výsledek hospodaření před zdaněním
+/-	Úpravy výsledku hospodaření
=	Základ daně I
-	Odčitatelné položky
=	Základ daně II

Položka výpočtu	Hodnota (Kč)
-	Odpočet darů
=	Zaokrouhlený základ daně na tisíce Kč dolů
*	Sazba daně (21 %)
=	Daň z příjmů právnických osob
-	Slevy na dani
=	Daňová povinnost
-	Zálohy
=	Doplatek/přeplatek na dani z příjmů

(Vlastní zpracování dle Strouhala, 2016, s.77)

Poslední známá daňová povinnost je vstupním údajem, z něhož se vychází při placení záloh na další rok (Brychta et al., 2022, s. 263).

2.2.2 Daň z příjmu odložená

Podle Ryneše (2024, s. 303–304) odložená daň vyplývá z rozdílného účetního a daňového pohledu. Slouží k přiřazení daňových nákladů do správného účetního období. Není spojena s úhradou státních dluhů a nevyplývá přímo z daňových předpisů, jde pouze o účetní záležitost. Umožňuje uplatnit zásadu opatrnosti a zároveň i zásadu věrného a poctivého zobrazení.

Hruška (2019, s. 539) zmiňuje povinnost účtovat a vykazovat odloženou daň pro ÚJ tvořící konsolidační celek a pro ÚJ sestavující účetní závěrku v plném rozsahu, ostatní dle svého rozhodnutí.

Co se týká dané problematiky, Brychta et al. (2022, s. 264) zmiňují, že rozdíly lze rozdělit na trvalé a přechodné. Trvalé rozdíly nikdy daňovou legislativou nebudou uznatelné, a proto se jimi odložená daň nezabývá. Přechodné rozdíly nastávají, když ZDP uznává náklady a výnosy v jiném období, než jsou zachyceny v účetnictví.

Podle Štekera a Otrusínové (2021, s. 236-237), přechodné rozdíly jsou zdanitelné nebo odčitatelné:

- Zdanitelné – odložený daňový závazek, který v budoucnu znamená částku zvyšující základ daně. Vznikají například, když účetní hodnota aktiv je vyšší než daňová. O nich účtujeme vždy.
- Odčitatelné – odložená daňová pohledávka, která v budoucnu znamená částku snižující základ daně. Vznikají například, když účetní hodnota aktiv je nižší než daňová.

Hruška (2019, s. 539) za metodu výpočtu považuje závazkovou metodu snažící se odhadnout pohledávku nebo závazek v následujícím období. Stejný zdroj uvádí, že se proto použije sazba daně platná v období vypořádání. Podle Sedláčka (2017, s. 171) závazková metoda vychází z rozvahového přístupu, jenž vyplývá z přechodných rozdílných hodnot aktiv a pasiv v rozvaze. Dle Ryneše (2024, s. 305) se její výše vypočítá jako součin přechodných rozdílů a sazby daně stanovené v ZDP.

2.3 Uzavírání účetních knih

Podle Brychty et al. (2022, s. 491) je posledním krokem účetní uzávěrky uzavření účetních knih pomocí účetních zápisů. Ryneš (2024, s. 316) zmiňuje, že prostřednictvím rozvážných účtů se zajišťuje formální uzavření a otevření knih, čímž je zároveň zachován princip bilanční kontinuity mezi předchozím a následujícím obdobím.

Sedláček (2017, s. 179-180) uvádí následující proces uzavírání účetních knih:

- Zjistí se obraty stran MD a D jednotlivých používaných účtů.
- Zjistí se KS nákladových a výnosových účtů a převedou se podvojným zápisem do závěrkového Účtu zisku a ztrát, tím se také zjistí výsledek hospodaření. KS u výsledkových účtů se vyčíslují stejně jako u rozvahových, s tím rozdílem, že výsledkové účty nemají PS.
- Zjištěný výsledek hospodaření (zisk nebo ztráta) se z Účtu zisku a ztrát převede podvojným zápisem na Konečný účet rozvážný.
- Zjistí se KS aktivních a pasivních účtů a následně se uzavřou. KS se zjistí tak, že se rozdíl v obracech přičte k PS. KS se následně podvojným zápisem převede do závěrkového účtu Konečný účet rozvážný a tím je účet uzavřen.

Otevírání a uzavírání účetních knih je také upraveno § 17 ZÚ. Odstavec 7 říká, že ÚJ mohou do data schválení účetní závěrky otevřít již uzavřené knihy a následně sestavit

opravené výkazy. Důvodem je neodpovídající skutečný stav zobrazení položek. Po okamžiku schválení závěrky již nelze přidávat ani upravovat účetní zápisy s výjimkou přeměn obchodních korporací. (Česko, 1991)

3 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Jak uvádí Ryneš (2024, s. 318), účetní závěrkou se rozumí soubor účetních výkazů sestavovaných k určitému termínu, který je považován za vyvrcholení celého účetního období. Obsahuje informace o aktivech, závazcích, vlastním kapitálu, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření. Výkazy jsou vzájemně propojeny. Za uživatele účetní závěrky se považují především akcionáři, společníci, věřitelé, obchodní partneři, státní instituce, banky a pojišťovny, kteří mají zájem o finanční informace společnosti.

Podle § 18 ZÚ (Česko, 1991) účetní závěrku tvoří vždy:

- rozvaha (balance),
- výkaz zisku a ztrát,
- příloha.

Tentýž zdroj uvádí, že účetní závěrka v plném rozsahu zahrnuje i přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Podle Duška (2024, s. 50) se účetnictví vede v peněžních jednotkách měny účetnictví, z čehož vyplývá, že účetní závěrka se sestavuje v českých korunách nebo funkční měně. Jak zmiňují Brychta et al. (2022, s. 482), jednotlivé položky jsou vykázány v celých tisících. Dále autoři uvádí, že v případě, kdy netto hodnota aktiv překročí 10 mld. peněžních jednotek, lze ji vykazovat v celých milionech. (Brychta et al., 2022, s. 482)

Březinová (2020, s. 160-161) zmiňuje, že se sestavuje ke konci účetního období za daný rok, ale lze ji vytvořit i k jinému datu, například čtvrtletně nebo měsíčně. Dále uvádí následující rozdělení druhů účetních závěrek:

- Řádná sestavená k poslední dni účetního období.
- Mimořádná sestavená k jinému okamžiku než k řádnému rozvahovému dni, například při vstupu do likvidace nebo konkurzu.
- Mezitímní sestavená v průběhu účetního období na základě zvláštního zákona. Neuzavírají se účetní knihy a inventarizace se provádí pouze pro ocenění.
- Konsolidovaná sestavená za majetkově propojený celek u obchodních společností, kde je jedna ovládající osobou nebo má podstatný vliv v jiné.

Dušek (2024, s. 63) zmiňuje, že závěrka, z hlediska kvalitativních požadavků, by měla být srozumitelná, věrná a poctivá. Informace v ní obsažené mají být úplné, včasné, spolehlivé, srovnatelné a významné pro dané uživatele.

Podle § 18/3 ZÚ (Česko, 1991) účetní závěrka musí obsahovat následující údaje:

- obchodní firmu nebo název a sídlo (jméno, bydliště a sídlo u FO),
- identifikační číslo,
- informaci o zápisu do veřejného rejstříku,
- právní formu,
- předmět podnikání nebo účel zřízení,
- rozvahový den nebo jiný okamžik, k němuž se účetní závěrka sestavuje,
- okamžik sestavení účetní závěrky,
- podpisový záznam statutárního orgánu.

Výkazy lze sestavit v plném nebo zkráceném rozsahu. ÚJ, jenž nejsou povinny mít účetní závěrku ověřenou auditorem, ji mohou sestavovat ve zkráceném rozsahu. Akciové společnosti jsou vždy povinny sestavovat závěrku v plném rozsahu. Rozvahu, výsledovku a přílohu musí sestavovat i malé a mikro účetní jednotky, i když ve zjednodušené podobě. (Brychta et al., 2022, s. 482)

Tabulka 2 obsahuje hlavní kritéria pro zařazení do kategorií (§ 1b ZÚ). Zařazení se řídí překročením alespoň dvou uvedených hodnot. (Dušek, 2024, s. 12)

Tabulka 2 Kategorie účetních jednotek

Kategorie	MIKRO	MALÁ	STŘEDNÍ	VELKÁ
Aktiva (netto)	≤ 9 mil.	≤ 100 mil.	≤ 500 mil.	> 500 mil.
Čistý obrat (suma třída 6.)	≤ 18 mil.	≤ 200 mil.	$\leq 1\,000$ mil.	$> 1\,000$ mil.
Průměrný počet zaměstnanců	≤ 10	≤ 50	≤ 250	> 250

Kategorie	MIKRO	MALÁ	STŘEDNÍ	VELKÁ
Subjekty veřejného zájmu (např. banky, pojišťovny) a vybrané účetní jednotky (např. obce, příspěvkové organizace)				Vždy

(Vlastní zpracování dle Duška, 2024, s. 12)

3.1 Rozvaha

Jak zmiňují Andrlík et al. (2022, s.15-16), rozvaha neboli bilance podává přehled o stavu majetku (aktivech) a zdrojů jejich krytí (pasivech). Podle Edmonds et al. (2019, s. 23-24) se považuje za stavový výkaz poskytující informace k určitému okamžiku. Dále autoři uvádějí, že rozvaha je postavena na bilanční rovnici, kde se musí suma aktiv rovnat sumě pasiv.

Hruška (2019, s. 42) zmiňuje, že položky rozvahy jsou podrobněji členěny pomocí písmen, římských a arabských číslic a doplňujících názvů. V závislosti na rozsahu vykazování lze některé informace vynechat.

Jak uvádí Sedláček (2017, s. 184), aktiva za běžné období jsou uvedena ve třech sloupcích:

- Brutto hodnota ukazuje původní cenu aktiva.
- Korekce představuje výši oprávek a opravných položek.
- Netto je rozdílem mezi hodnotou brutto a hodnotou korekce.

Informace jsou uvedené za období běžné i minulé (předcházející). Za minulé období jsou aktiva vykázána v netto hodnotě. Pokud jsou položky v nulové hodnotě, neuvádějí se. (Skálová a Suková, 2022, s. 154)

Aktiva jsou seřazena podle likvidnosti. Dlouhodobý majetek se dělí na nehmotný, hmotný a finanční. Oběžný majetek zahrnuje zásoby, dlouhodobé pohledávky, krátkodobé pohledávky, krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky. Na straně pasiv jsou zdroje majetku rozděleny na vlastní (vlastní kapitál) a cizí (cizí kapitál). (Březinová, 2020, s. 59)

3.2 Výkaz zisku a ztrát

Výkaz zisku a ztrát poskytuje informace o finanční výkonnosti a ziskovosti podniku. Považuje se za výkaz tokových veličin sestavený za určitý časový interval. Analyzuje výsledek hospodaření s ohledem na jednotlivé druhy činností a jejich související nákladové

a výnosové položky. Hospodářský výsledek (zisk nebo ztráta) je na základě akruálního principu dán jako rozdíl mezi výnosy a náklady, a to bez ohledu na to, zda byly již realizovány příjmy či výdaje. (Březinová, 2020, s. 62-63)

Jak zmiňují Šteker a Otrusinová (2021, s.247), položky jsou označeny písmeny, římskými číslicemi, arabskými číslicemi a názvem, přičemž písmena představují náklady a římské číslice výnosy.

Podle Štohlá (2020, s. 160-162) náklady a výnosy ovlivňují výsledek hospodaření, který je důležitým zdrojem krytí vlastního majetku. Proto je nutné sledovat náklady a výnosy v podrobném členění, což poskytuje důležité informace pro rozhodování a řízení podniku. Ve výsledovce se člení na:

- Provozní náklady a výnosy souvisejí s běžnou podnikatelskou činností, nejčastěji s výrobou nebo prodejem zboží či služeb. Odrážejí se v nich skutečnosti, kvůli kterým byla účetní jednotka zřízena.
- Finanční náklady a výnosy se týkají především peněžních prostředků a cenných papírů, jako jsou například úvěry nebo akcie.

Jak zmiňuje Ryneš (2024, s. 324-327), informace jsou uváděny za běžné i minulé období. V případě, že údaje mezi oběma obdobími nejsou srovnatelné, musí se údaje za předchozí období upravit. Pokud položka vykazuje nulový zůstatek, nevyplňuje se. Řádky označené arabskou číslicí lze sloučit, pokud se nejedná o významné položky a jejich sloučení přispěje k větší srozumitelnosti.

Sedláček (2017, s. 185-186) uvádí, že výsledovka lze sestavit v druhovém nebo účelovém členění:

- Druhové členění vyjadřuje, jaké druhy nákladů byly vynaloženy a jaké výnosy dosaženy při činnosti podniku. Je sestavována většinou obchodních společností.
- Účelové členění vyjadřuje, na jakou činnost, za jakým účelem byly náklady a výnosy vynaloženy, resp. dosaženy. V provozní oblasti jsou náklady rozděleny podle typu činností (funkcí) jako náklady prodeje, odbytové, správní a ostatní náklady.

3.3 Příloha

Přílohu lze chápat jako průvodce obsahující komentáře k účetní závěrce. Doplnuje rozvahu a výsledovku. Předává podstatné informace, protože ne vždy je jednoduché se ve výkazech orientovat, a ne všechny údaje jsou také uvedeny. (Březinová, 2020, s. 149)

Některé případy se neúčtují, tudíž nejsou zachyceny ve výkazech. Rozvaha a výsledovka vykazují jisté, popřípadě velmi pravděpodobné skutečnosti. Proto je vhodné všechny ostatní relevantní informace popsat v příloze. Její podstata nespočívá pouze ve vysvětlení vykázaných údajů, ale i v detailním objasnění ekonomické situace, majetkové a finanční struktury a důležitých procesů, které nelze přímo z výkazů odvodit. (Ryneš, 2024, s. 344-345)

Jak zmiňuje Hruška (2019, s. 55-56), základní náležitosti, které musí obsahovat každá příloha u všech vykazujících jednotek jsou především:

- obecné údaje o účetní jednotce,
- informace o použitých účetních zásadách a metodách zahrnující především údaje o oceňování, odpisech, opravných položkách, využívaných měnových kurzech a stanovení reálných hodnot majetku a závazků,
- informace o použitých oceňovacích modelech a technikách při oceňování reálnou hodnotou nebo ekvivalencí,
- výše závazkových vztahů s dobou splatnosti delší než 5 let,
- výše závazkových vztahů krytých věcnými zárukami,
- výše závazkových vztahů, podmíněných závazkových vztahů a poskytnutých věcných záruk nevykázaných v rozvaze,
- výše záloh, závdavků, zápůjček a úvěrů poskytnutých členům ÚJ,
- výše a povaha mimořádných výnosů a nákladů,
- průměrný přepočtený počet zaměstnanců.

Podle Sedláčka (2017, s. 186) uspořádání obsahu a forma přílohy nejsou striktně dány, proto je její podoba v kompetencích dané firmy. Pouze se předpokládá, že bude sestavena popisným způsobem nebo v tabulkové formě. Důležité je, aby byla výsledná podoba přehledná a srozumitelná.

3.4 Přehled o peněžních tocích

Jak zmiňují Edmonds et al. (2019, s. 648), přehled o peněžních tocích neboli cash flow poskytuje informace o příjmech a výdajích v členění podle činností podniku za určitý časový interval. Šteker a Otrusínová (2021, s. 248) uvádějí, že důležitou roli představují peněžní toky vyjadřující přírůstky a úbytky peněžních prostředků a jejich ekvivalentů.

Protože rozvaha a výsledovka neposkytují dostatek informací o peněžních tocích, mohou uživatelé využít přehled o cash flow, který ukazuje, jak podnik získává a využívá finanční prostředky. Jde o klíčový ukazatel likvidity, jelikož firma může vykazovat zisk, ale zároveň mít problémy s hotovostí. Cash flow není sestavován na akruálním principu, zachycuje peněžní toky v okamžiku jejich realizace. (Ryneš, 2024, s. 387-388)

Podle Edmonds et al. (2019, s. 648) se peněžní toky samostatně vyčísľují ve třech následujících oblastí:

- Provozní činnosti zahrnují běžné činnosti související s provozem podniku.
- Investiční činnosti související s nákupem a prodejem dlouhodobého majetku.
- Finanční činnosti znázorňující změny ve výši vlastního kapitálu nebo dlouhodobých závazků, případně krátkodobých závazků.

Cash flow lze sestavit následujícími metodami:

- Přímá metoda se považuje za náročný způsob, neboť vyžaduje přesnou evidenci zaměřenou na příjmy a výdaje. Účetnictví běžně nezajišťuje dostatečně detailní informace pro účely přímé metody, a proto musí firma zavést speciální systém. Konečný stav peněžních prostředků zjistíme tak, že k počátečnímu stavu peněžních prostředků přičteme rozdíl mezi příjmy a výdaji. (Březinová, 2020, s. 132)
- Nepřímá metoda vychází z výsledku hospodaření, který je vypočten jako rozdíl mezi výnosy a náklady, jež však ne vždy představují skutečný pohyb peněžních toků. Na rozdíl od výsledku hospodaření se v přehledu o peněžních tocích (cash flow) zjišťují skutečné příjmy (nikoliv výnosy) a skutečné výdaje (nikoliv náklady). (Skálová a Suková, 2022, s. 164-166). Princip zjištění peněžního toku pomocí nepřímé metody je zobrazen v Tabulce 3.

Tabulka 3 Nepřímá metoda cash flow

Úpravy hospodářského výsledku	
Výsledek hospodaření	
+	Náklady, které nejsou výdajem (např. odpisy)
+	Příjmy, které nejsou výnosem (např. úhrada pohledávek odběratelem)
-	Výnosy, které nejsou příjmem (např. vystavená faktura za služby)
-	Výdaje, které nejsou nákladem (např. splátky úvěru, výplata dividend)

(Vlastní zpracování dle Březinové, 2020, s. 132)

3.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Jak uvádějí Edmonds et al. (2019, s. 23) výkaz o změnách vlastního kapitálu podává přehled o dopadech transakcí na vlastní kapitál za určitý časový interval. Hruška (2019, s. 62) zmiňuje, že obsahuje informace za běžné i minulé období. Podle Březinové (2020, s. 68) přehled zachycuje počáteční stavy, přírůstky, úbytky a konečné zůstatky částí vlastních zdrojů.

Formální a obsahová stránka přehledu není jasně definovaná, proto je v kompetenci ÚJ jak podrobně bude výkaz členěn. Vzhledem k nejasnostem Národní účetní rada vydala interpretaci I-32, která doporučuje sestavování výkazu v tabelární formě, kde sloupce představující složky vlastního kapitálu (stejně jako v rozvaze) a řádky prezentují transakce mající vliv na výši a strukturu vlastního kapitálu. Změny lze vykazovat ve výši před zdaněním nebo po zdaněním. Jestliže jsou řádky nebo sloupce nevýznamné, lze je sloučit. Položky musí být srovnatelné s předchozím obdobím a pokud jsou nulové, neuvedou se. (Skálová a Suková, 2022, s. 182-184)

4 POVINNOSTI SPOJENÉ S ÚČETNÍ ZÁVĚRKOU

Když firma dokončí účetní uzávěrku a připraví všechny potřebné výkazy, její práce ještě nekončí. Podle zákona musí splnit několik dalších úkolů, například sepsat výroční zprávu, nechat účetní závěrku schválit vedením společnosti a zkontrolovat ji auditorem. Po ověření auditorem musí firma odevzdat daňové přiznání a účetní závěrku zveřejnit. (Skálová a Suková, 2022, s. 159–162)

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ukládá v § 31 odst. 2 písm. a) povinnost uchovávat účetní závěrku po dobu 10 let.

4.1 Výroční zpráva

Jak zmiňuje Strouhal (2016, s. 22), výroční zpráva slouží k tomu, aby poskytla komplexní přehled o současném, tak i zamýšleném vývoji, činnosti a současném hospodářském postavení společnosti. Dále uvádí, že v jistém smyslu ji lze chápat jako nástroj marketingové komunikace. Podle Edmonds et al. (2019, s. 332) je výroční zpráva obvykle tištěna barevně na kvalitní papír a doplněna mnoha fotografiemi, avšak některé společnosti ji ve snaze snížit náklady vydávají v méně kvalitní podobě.

Jak uvádějí Šteker a Otrusinová (2021, s. 257), účetní jednotky, které podléhají povinnosti auditu účetní závěrky, mají obecně povinnost sestavovat výroční zprávu. Podle Brychta et al. (2022, s. 496) se však tato povinnost může vztahovat i na další subjekty, pokud jim povinnost vyplývá ze zákona nebo z uzavřených obchodních smluv.

Obsah výroční zprávy se liší podle velikosti účetní jednotky. Kromě finančních informací v ní ale najdeme i popis cílů, důležitých aktivit spojených s výzkumem a vývojem, riziky a jejich řízením, životním prostředím, sociálními a zaměstnaneckými otázkami. Zmiňovány bývají i aktivity, které se neodehrávají jen v České republice, ale i v zahraničí. (Březinová, 2020, s. 173-175)

Skálová a Suková (2022, s. 159) uvádějí že, finanční i nefinanční informace jsou též doplněny účetní závěrkou, zprávou o vztazích mezi propojenými osobami, zprávou auditora a případně dalšími povinnostmi, pokud to zákon vyžaduje, aby podávaly celistvý obraz.

4.2 Zpráva o vztazích

Podle Andrlík et al. (2022, s. 210) zpráva o vztazích poskytuje přehled o vztazích, které existují mezi osobami ovládajícími a ovládanými za určitý časový interval. Jak popisují

Skálová a Suková (2022, s. 159), klíčovým pojmem je zde ovládající osoba, která se vyznačuje tím, že v jiné obchodní korporaci uplatňuje rozhodující vliv.

Zpráva o vztazích slouží k detailnímu popisu všech úkonů a jednání ovládané osoby, které jsou ovlivněny jejími specifickými vztahy v rámci daného seskupení. Klíčovým cílem je poskytnout komplexní a ucelený pohled na strukturu skupiny jako celku a současně objasnit postavení konkrétní společnosti uvnitř této struktury. Zpráva se zaměřuje na odhalení a popsání vzájemných vztahů mezi jednotlivými subjekty, a to včetně významných uskutečněných jednání. (Skálová a Suková, 2022, s. 159)

Podle Ryneše (2024, s. 374) by měla také analyzovat dopady tohoto vztahu, což znamená identifikovat výhody a nevýhody. Jak uvádějí Šteker a Otrusinová (2021, s. 256), klíčovým aspektem je pak popsání, jakým způsobem ovládající osoba využívá svůj vliv.

4.3 Audit účetní závěrky

Cílem auditu je poskytnout nezávislé a kvalifikované stanovisko auditora k zveřejňovaným účetním výkazům, případně i k výroční zprávě a dalším dokumentům. Audit hraje klíčovou roli v zajištění transparentnosti a důvěry v účetní informace. Uživatelé účetních výkazů se mohou spolehnout na to, že tyto výkazy byly nezávisle ověřeny a že podávají věrný a poctivý obraz o finanční situaci a hospodaření organizace. Audit také vede ke zvýšení efektivnosti vedení účetnictví a snížení rizika chyb a podvodů. (Skálová a Suková, 2022, s. 160-161)

Povinnost ověření auditorem se odvíjí v závislosti na kategorii ÚJ a dalších předepsaných kritériích. (Hruška, 2019, s. 636)

Jak uvádí Strouhal (2016, s. 21), výstupem auditu je zpráva auditora, jejíž nejdůležitější částí je auditorský výrok. Autor k tomu dále píše, že tímto výrokem auditor vyjadřuje svůj názor na ověřovanou účetní závěrku. Podle Šteker a Otrusinové (2021, s. 258) stanovisko auditora nelze chápat jako konečný důkaz o neomylnosti. Dle Duška (2024, s. 181) se v praxi rozlišují čtyři základní typy auditorských výroků:

- výrok bez výhrad,
- výrok s výhradou,
- záporný výrok,
- odmítnutí výroku.

Jak zmiňují Šteker a Otrusínová (2021, s. 259), ÚJ má povinnost poskytnout auditorovi veškerá vysvětlení a potřebné materiály. Strouhal (2016, s. 22) uvádí, že výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, který je však povinen jednat čestně a svědomitě a dodržovat zákon o auditorech, mezinárodní auditorské standardy a další profesní předpisy.

4.4 Schválení a zveřejnění účetní závěrky

Jak uvádí Březinová (2020, s. 170), schválení účetní závěrky nejvyšším orgánem u obchodních společností je klíčovým krokem v celém procesu, který musí proběhnout do 6 měsíců po skončení účetního období.

Povinnost zveřejnění účetní závěrky se ukládá především ÚJ zapsaným v obchodním rejstříku. ÚJ jsou povinny ji uložit do sbírky listin výhradně v elektronické podobě u obchodního soudu, kde je veřejně dostupná. Pokud podnikatelské subjekty mají povinnost auditu, musí ji zveřejnit do 30 dnů od schválení auditorem, nejpozději však vždy do 12 měsíců od skončení rozvahového dne, k němuž se sestavovala. Lze ji vložit i jako součást výroční zprávy. (Hruška, 2019, s. 637)

II PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI

Organizace, jejíž účetní uzávěrka a závěrka jsou v praktické části bakalářské práce analyzovány, si nepřeje být v dokumentu jmenována z důvodu ochrany osobních údajů a důvěrnosti, a proto je její název nahrazen písmeny XY.

5.1 Základní údaje

Společnost představuje soukromý, nefinanční výrobní podnik. Mezi základní údaje patří:

- datum vzniku: 31. ledna 1997,
- sídlo: Zlín,
- právní forma: akciová společnost,
- předmět podnikání: zpracování gumárenských směsí, výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona,
- základní kapitál: 149 294 000 Kč (149 294 ks akcií na jméno ve jmenovité hodnotě 1 000 Kč),
- jediný akcionář: nizozemská právnická osoba. (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2025)

5.2 Oblasti působení a výroba

Společnost XY se specializuje na vakuové a rotační tváření plastů, poskytuje komplexní řešení v oblasti designu, inženýringu a výroby velkoplošných, převážně exteriérových plastových dílů v nižších a středních sériích, zejména pro automobilový, zemědělský a průmyslový sektor. Je dodavatelem Tier 1 nabízející kompletní servis. Mezi hlavní produkty patří kapotáže pro nákladní automobily, traktory a sekačky na trávu, blatníky a interiérové díly pro autobusy, stejně jako spoilery a kryty motorů pro osobní automobily. Na trhu působí již přes třicet let a zaměstnává přes tři sta zaměstnanců. (Společnost XY, 2024)

K výrobě jsou používány pokročilé technologie, včetně RIM, SMC a vakuového tvarování, což z ní činí jediného evropského výrobce s těmito technologiemi pod jednou střechou. Neustále investuje do inovací, aby splnila požadavky moderního trhu. Dodávky dokáže dodat Just in Time a Just in Sequence, čímž minimalizuje zásoby a náklady. (Společnost XY, 2024)

Působí na globálním trhu a spolupracuje s řadou významných značek v České republice i zahraničí jako jsou Volvo, Škoda, Iveco, Seco, Renault, Tatra, John Deere, Bobcat, Volkswagen a mnoho dalších. (Společnost XY, 2024)

Společnost XY se zaměřuje na silnou firemní kulturu inspirovanou principy Tomáše Bati a spolupracuje s Nadací Tomáše Bati. V podniku se klade důraz na vzdělávání zaměstnanců a investice do moderních technologií pro ekologičtější výrobu. Firma získala ocenění za kvalitu, bezpečnost a environmentální odpovědnost a také zavedla projekt pro flexibilní a diverzní pracovní kulturu, který je spolufinancován Evropskou unií. (Společnost XY, 2024)

5.3 Vznik a vývoj

Společnost XY byla založena jako akciová společnost týmem výzkumníků v rámci privatizace Výzkumného ústavu gumárensko-plastikařské technologie ve Zlíně. Její první sériová výroba byla PA-RIM. O rok později se její výrobky staly Tier 1 pro Škodu Auto. V roce 1998 společnost rozšířila technologie o DCPD-RIM, PU-RIM a vakuového tvarování. Následně byly zavedeny metody řízení BSC a prvky štíhlé výroby. (Společnost XY, 2024)

V roce 2002 byla společnost XY oceněna titulem „Dodavatel roku“ Ministerstvem průmyslu a obchodu. V roce 2005 došlo k akvizici norskou skupinou. Další ocenění "Innovation of the Year" jí bylo uděleno v roce 2010. Následně společnost XY zavedla výrobní linku na výrobu krytu motoru z měkkých PU systémů. V roce 2014 byly odstartovány projekty v rámci zavedení emisních norem EURO6 a 4R, což vedlo k souvisejícímu růstu tržeb o 60 %. O rok později přišlo na řadu přidělení koncernového ocenění Safety Award. (Společnost XY, 2024)

Společnost má od roku 2021 nového majitele. Předtím byla součástí světové skupiny, která patří mezi přední firmy v oblasti designu, vývoje a výroby plastových produktů. (Společnost XY, 2024)

5.4 Organizační struktura

Společnost XY v souladu s § 777 odst. 5 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, pro způsob řízení a správy využívá monistický model. Vedení společnosti zahrnuje generálního ředitele a vedoucí zaměstnance, kteří jsou mu přímo podřízeni.

Majitelem společnosti je její jediný akcionář, neboť vlastní 100 % jejích akcií. (Společnost XY, 2024)

Správní rada je statutárním orgánem společnosti, které náleží běžná práva a povinnosti, řídicí a kontrolní pravomoci. Má tři členy, z nichž jedním je předseda správní rady na nejvyšší pozici. Společnost zastupuje každý člen správní rady samostatně. (Společnost XY, 2024)

Nejvyšším orgánem společnosti, jenž rozhoduje o zásadních záležitostech, je její jediný akcionář. (Společnost XY, 2024)

5.5 Vedení účetní agendy

Ve Společnosti XY v účetním oddělení pracuje jedna hlavní účetní a tři další účetní. Hlavní účetní má nejvyšší pravomoci, komunikuje s auditory, daňovými poradci a finančními úřady, a je zodpovědná za sestavení účetních závěrek, daňových přiznání a celkového fungování účetního oddělení. Další tři účetní mají činnost rozdělenou podle specifických oblastí.

Účetní agenda se ve vybraném podniku vede v soustavě podvojného účetnictví pomocí výpočetní techniky. Od roku 2011 byl používán účetní program Helios Green, který byl v roce 2023 nahrazen programem Helios Nephrite. Helios Nephrite je systém zvyšující efektivitu obchodu, výroby i služeb a automatizuje pracovní procesy v celé firmě. Obsahuje základní sestavy, nabízí pokročilé výstupy a zahrnuje také funkce kontroly. Systém samozřejmě umožňuje správu bankovních účtů, zpracování DPH, evidenci majetku a správu smluv. Lze pomocí něj sledovat cash flow a další ukazatele. Systém podporuje elektronickou fakturaci, čímž šetří životní prostředí. Díky automatickému zpracování dokladů dokáže systém sám vytvořit účetní zápis pouze na základě vložení faktury ve formátu PDF nebo jiném podporovaném souboru.

V daném podniku se podporuje elektronická evidence, ale mnoho dokumentů se stále vede v papírové podobě. Papírové dokumenty jsou zakládány do šanonů, které jsou rozděleny podle typu dokladu a příslušného kalendářního roku dle chronologického označení.

Společnost XY, jakožto plátce DPH, musí vést evidenci DPH. Jelikož přesahuje obrat 10 mil. Kč, je měsíčním plátcem. Evidence DPH se vede prostřednictvím systému Helios Nephrite, který celý proces usnadňuje. Přiznání k DPH společnost podává do 25. dne po skončení zdaňovacího období.

6 ANALÝZA PŘÍPRAVNÝCH UZÁVĚRKOVÝCH OPERACÍ

Vybraný podnik má interně vytvořený seznam činností, které předcházejí samotné účetní uzávěrce. Uzávěrkové činnosti ve Společnosti XY zahrnují především inventarizaci majetku a zásob, závěrečné operace u zásob, účtování odpisů, tvorbu a čerpání opravných položek, tvorbu a čerpání rezerv, účtování časového rozlišení nákladů a výnosů, účtování dohadných položek a účtování kurzových rozdílů.

Následující zmiňované informace vycházejí především z vnitropodnikových směrnic, rozhovorů s účetním oddělením a výkazů dané organizace.

6.1 Inventarizace majetku a závazků

V daném podniku je stanovena frekvence provádění inventarizace následující:

- u hmotného a nehmotný majetku jedenkrát ročně,
- u finančního majetku a cenin čtyřikrát ročně,
- u zásob jedenkrát ročně a dle individuálních potřeb,
- u dokladové inventarizace jedenkrát ročně. (Společnost XY, 2024)

Inventura k účetní závěrce za rok 2023 ve Společnosti XY začíná již 18. 12., tedy před koncem roku, a končí těsně před rozvahovým dnem.

Před termínem plánované inventarizace hmotného majetku jmenuje vedoucí ekonomického úseku inventarizační komisi. Inventarizační komise se ve zvoleném podniku skládá z předsedy, členů odpovědných za inventarizovaný majetek, vedoucích pracovníků a dalších určených pracovníků. Jejím úkolem je kontrola skutečného stavu majetku, porovnání s účetními záznamy, vyhotovení podkladů a zjištění nesrovnalostí.

Výsledky inventury se ve Společnosti XY zapisují do inventurních soupisů. Formulář pro inventurní soupis obsahuje údaje o datu inventury, jménu odpovědné osoby, čísle skladu, názvu skladu, čísle/názvu umístění, výsledcích inventury a jménech a podpisech členů inventarizační komise. Inventurní soupisy k účetní závěrce za rok 2023 by bylo vhodné doplnit o podrobnější údaje. V příloze P I je k nahlédnutí formulář inventurního soupisu Společnosti XY. Za jejich vyhotovení je ve firmě zodpovědná inventarizační komise. Společnost archivuje záznamy z inventarizace po dobu pěti let po jejím provedení. Při kontrole účetní závěrky provádí auditor jejich náhodnou kontrolu.

Celkové inventarizační rozdíly mezi přebytky a úbytky činí téměř 5 000 tis. Kč a jsou zaúčtovány do nákladů. V případech, kdy je skutečný stav nižší než stav v účetnictví, jsou rozdíly účtovány pouze jako ztráty v rámci norem přirozených úbytků, přičemž drtivá většina se týká materiálu (nejčastěji barev, ředidel apod.). Vysoké inventarizační rozdíly se však v daném podniku vyskytují téměř v každém účetním období.

Inventarizací pokladní hotovosti, cenin a dokladovou inventarizací je pověřena hlavní účetní, účetní a vedoucí ekonomického úseku.

6.1.1 Inventarizace zásob

Před inventurním dnem se ve Společnosti XY ukončuje výdej skladových zásob, realizují se vratky a převodky nespotřebovaného materiálu a dochází k uzavření maximálního možného počtu otevřených výrobních příkazů. Zvolení členové inventarizačních skupin postupně provádějí inventuru a počítají jednotlivé artikly či obaly. Namátková kontrola inventarizovaných položek je pak prováděna jinou osobou než osobou, která provádí prvotní inventuru. Kontrola spočívá ve výběru již inventarizovaných položek a jejich následném přepočtu. (Společnost XY, 2024)

Na závěr inventury členové inventarizačních skupin převádějí data z inventurních záznamů do systému Heliosu Nephrite a je prováděna kontrola zjištěného fyzického stavu se stavem účetním. Následně se ve Společnosti XY vyhodnocují případné inventarizační rozdíly a návazné korekční doklady. Jestliže je nalezen nesoulad fyzického a evidenčního stavu zásob, nejdříve se podává informace vedoucímu úseku, pod jehož správu spadá příslušný sklad. Poté se zajišťuje vygenerování inventurní výdejky a skladové účetní se předává potvrzený protokol o inventuře. Skladová účetní výdejku zrealizuje s příslušným skladovým pohybem. Po obdržení všech inventarizačních zápisů vypracuje předseda inventarizační komise celkový inventarizační zápis, který obsahuje soupis majetku zjištěného při inventuře, vyčíslení případných rozdílů, jejich zdůvodnění a návrh na vypořádání. Následně je zápis předložen řediteli společnosti. (Společnost XY, 2024)

Ve společnosti XY jsou stanoveny normy přirozených úbytků zásob následujícím způsobem:

- u výrobků, polotovarů a zboží vlivem chyb techniky či zaměstnanců: 2 % z celkového evidovaného počtu,

- u lakovacích materiálů vlivem rozdílu hustoty materiálu a pracovního postupu operátora: 25 % od stanoveného standardu,
- u lepicích a tmelících materiálů vlivem rozdílu hustoty materiálu a pracovního postupu operátora: 50 % od stanoveného standardu,
- u rimových materiálů vlivem rozdílu hustoty materiálu, teploty, vlhkosti a nastavení forem: 10 % od stanoveného standardu. (Společnost XY, 2024)

6.2 Závěrečné operace u zásob

Společnost XY nakoupené zásoby oceňuje pořizovací cenou sníženou o opravnou položku. Pro úbytky nakoupených zásob společnost užívá metodu FIFO, kdy se nejprve prodávají nebo používají zásoby, které byly nakoupeny jako první. Zásoby vlastní výroby, tj. nedokončenou výrobu a hotové výrobky, společnost oceňuje vlastními výrobními náklady sníženými o opravnou položku. O zásobách účtuje průběžným způsobem A. (Společnost XY, 2024)

V rámci přípravných uzávěrkových prací za rok 2023 eviduje Společnost XY materiál na cestě ve výši 7 290 tis. Kč, protože objednaný materiál není do konce roku na skladě.

Vzhledem k tomu, že vybraná společnost nemá ke konci roku k dispozici všechny potřebné faktury za dodávky materiálu, účtuje o jejich odhadu jako o nevyfakturovaných dodávkách materiálu ve výši 30 tis. Kč.

Na základě výsledků z inventury se ve Společnosti XY identifikují nepotřebné a nepoužitelné zásoby a dochází k jejich likvidaci. Přitom se upřednostňuje prodej nadbytečných zásob před jejich likvidací. V případě likvidace formou odprodeje se navrhuje cena s přihlédnutím k míře opotřebení, účetní zůstatkové ceně, případně k aktuální ceně alternativního výrobku. Zřizuje se likvidační a škodní komise, která se vyjadřuje k jednotlivým záležitostem a navrhuje způsoby řešení nesrovnalostí, přičemž každý člen má jeden hlas, a v případě nerozhodnosti rozhoduje předseda. Součástí likvidace je i likvidační protokol, jenž obsahuje soupis likvidovaných zásob, uvedení důvodu, způsobu, místa a času provedení likvidace a podpisy členů likvidační komise, stvrzující, že k likvidaci prokazatelně došlo.

6.3 Odpisy

Podle interně stanovené hranice se ve Společnosti XY za dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek považuje majetek, jehož pořizovací cena je vyšší než 80 tis. Kč a doba použitelnosti přesahuje 1 rok. Společnost XY odepisuje zejména výrobní linky, vstřikovací lisy, vakuové tvářecí stroje, další specializovaná zařízení, výrobní haly, sklady a software. Osobní automobily a přepravní vozy jsou v leasingu, tudíž nejsou odpisovány. Administrativní budova není ve vlastnictví firmy, ale je v nájmu, a proto se také neodpisuje. Aktivace nového výrobního závodu v daném roce výrazně zvyšuje daňové a účetní odpisy.

Za drobný dlouhodobý majetek se ve Společnosti XY považuje majetek hmotné i nehmotné povahy s dobou použitelnosti delší než 1 rok, jehož pořizovací cena je vyšší než 10 tisíc Kč, avšak nižší než 80 tisíc Kč. Drobný dlouhodobý majetek se eviduje na podrozvahových účtech a neodepisuje se účetně ani daňově. (Společnost XY, 2024)

Ve vybraném podniku daňové i účetní odpisy automaticky počítá software Helios Nephrite, který zároveň generuje evidenční karty dlouhodobého majetku.

6.3.1 Účetní odpisy

Společnost XY účtuje o účetních odpisech, které jsou stanoveny s ohledem na požadavky celoskupinových zásad pro odepisování. Podle celoskupinových zásad se účetní odpisy stanovují pro jednotlivé skupiny majetku jako procento ze vstupní ceny po určitou dobu na základě předpokládané doby životnosti. V podniku jsou odpisy zúčtovány v měsíčních cyklech. Dále se stanovuje odpisový plán, který rozděluje pořizovací cenu majetku do měsíčních nákladů.

Účetní odpisy za rok 2023 dosahují celkové hodnoty 62 817 tis. Kč, celkové oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku činí 375 953 tis. Kč a k dlouhodobému nehmotnému majetku 8 474 tisíc Kč.

6.3.2 Daňové odpisy

Vzhledem k odlišnému způsobu výpočtu odpisů se daňové odpisy liší od účetních. Daňové odpisy Společnosti XY jsou zvoleny jako rovnoměrné. Vybraný podnik počítá odpisy jako násobek vstupní ceny a odpisové sazby. V odpisových skupinách 1, 2 a 3 je využíváno zvýhodněného odepisování hmotného majetku, a to zvýšením odpisu o 10 % v prvním roce.

6.4 Opravné položky

Společnost XY nejčastěji vytváří opravné položky k pohledávkám, vedle nich také k dlouhodobému majetku a zásobám.

6.4.1 Opravné položky k pohledávkám

Ve zvoleném podniku jsou vytvořeny opravné položky k pochybným pohledávkám na základě věkové struktury pohledávek a individuálního posouzení bonity dlužníků jako daňově uznatelné při splnění zákonných podmínek. Vedle daňových opravných položek jsou také tvořeny účetní nedaňové opravné položky k pohledávkám následujícím způsobem:

- Pokud od smluvené splatnosti uplynulo více než 365 dní, vytvoří se opravná položka v celkové výši 100 % neuhrazené rozvahové hodnoty.
- Pokud se vede o pohledávce spor, vytvoří se opravná položka ve výši 100 % neuhrazené rozvahové hodnoty. (Společnost XY, 2024)

Ke konci roku 2023 činí ve Společnosti XY pohledávky po splatnosti 76 042 tis. Kč a opravné položky k nim 3 761 tis. Kč. Na konci roku je také proveden odpis pohledávek do nákladů ve výši 1 092 tis. Kč. V roce 2024 však dochází k lepšímu řízení pohledávek po splatnosti, přičemž se začíná využívat i faktoring, což vede k jejich nižší výši.

6.4.2 Opravné položky k dlouhodobému majetku

Společnost XY má vytvořeny opravné položky k dlouhodobému hmotnému majetku, který byl pořízen za účelem realizace nového projektu. K realizaci projektu nakonec nedošlo, a proto investice do daného majetku zůstaly nevyužité. Výše opravných položek je stanovena na základě plánovaných ročních odpisů na nevyužitém majetku.

Vybraný podnik ke konci roku ruší celkovou hodnotu opravné položky k nedokončenému hmotnému majetku, která byla vytvořena ve výši očekávaných odpisů, z důvodu, že měl být majetek již zařazen do užívání a odpisován, ale kvůli určitým překážkám stále nebyl.

K 31. prosinci 2023 jsou vytvořeny opravné položky k hmotným movitým věcem ve výši 3 298 tis. Kč a ke stavbám ve výši 9 535 tis. Kč.

6.4.3 Opravné položky k zásobám

Vybraný podnik tvoří opravné položky k pomaluobrátkovým a zastaralým zásobám na základě analýzy obrátkovosti zásob a individuálního posouzení. Opravná položka se ve Společnosti XY vytváří v případě, že prodejní cena zásob snižena o náklady spojené s prodejem je nižší než cena, kterou jsou zásoby oceněny v účetnictví. (Společnost XY, 2024)

Ke konci roku se ve vybrané společnosti vytvářejí opravné položky k zásobám ve výši 1 374 tis. Kč a jejich celková vykázaná hodnota činí 17 776 tis. Kč.

6.5 Rezervy

Společnost XY netvoří rezervu na opravy hmotného majetku. Ke konci roku vytváří pouze následující účetní rezervy, které jsou daňově neuznatelné:

- Rezerva na dovolenou – její výše je zjištěna z neproplaceného skutečného nároku na dovolenou, který má zaměstnanec do stanoveného data. Ke konci roku činí 7 109 tis. Kč.
- Rezerva na odměny zaměstnanců činí ke konci roku 1 500 tis. Kč.

V průběhu roku se také ve vybraném podniku tvoří rezervy na reklamace od odběratelů, jejichž výši stanovují pracovníci úseku řízení jakosti, a dále ostatní rezervy.

6.6 Časové rozlišení

Ve vybraném podniku se časové rozlišení v užším pojetí využívá poměrně často. Společnost XY náklady a výnosy časově rozlišuje na měsíční bázi.

Na konci roku 2023 se především do nákladů rozpouští služby a pojištění. Dále se na konci období rozpouští do nákladů časové rozlišení drobného majetku.

Společnost XY časově nerozlišuje nevýznamné částky, pravidelně se opakující platby, pokuty, penále, manka a škody. Obecná hranice pro nevýznamné částky není stanovena ve vnitřních dokumentech a řídí se tedy pouze subjektivním posouzením, což není v souladu s požadavky zákona na průkaznost, věrný obraz a konzistenci účetnictví. Hranice významnosti je důležitá i při auditu, kdy auditor posuzuje, zda stanovené limity odpovídají charakteru a velikosti účetní jednotky.

6.7 Dohadné položky

Společnost XY používá dohadné položky na konci roku především u faktur, které přicházejí pravidelně, ale jsou fakturovány se zpožděním. Před koncem roku se identifikují plnění uskutečněná v daném období, která dosud nebyla vyfakturována. Při stanovení jejich výše se nejčastěji vychází ze smluv, dohod, obvyklých cen nebo předchozích dodávek.

V závislosti na jejich charakteru se tvoří následující dohadné položky.

- Dohadné položky aktivní – jedná se zejména o přefakturaci energií, kdy část nákladů na energie přenáší společnost na nájemce prostor, protože energie jsou fakturovány od dodavatele energií vybrané společnosti, přičemž část nákladů se týká spotřeby nájemce. Ke konci roku dosahují celkové výše 10 092 tis. Kč.
- Dohadné položky pasivní – jedná se zejména o dohady za služby, nájemné, náklady na elektřinu, plyn, vodu, agenturní pracovníky, pohonné hmoty, audity a materiál. Ke konci roku dosahují celkem 9 733 tis. Kč. (Společnost XY, 2024)

6.8 Kurzové rozdíly

Společnost XY aktivně spolupracuje se zahraničními partnery po celém světě, jako jsou Rakousko, Belgie, Německo, Francie, Švédsko, Itálie, Španělsko, Turecko, Polsko a další. Velká část zahraničních odběratelů a dodavatelů je však z Evropy. Jejich nejčastěji využívanou zahraniční měnou je euro. Odlišné kurzy vybraný podnik zachycuje nejen k poslednímu dni účetního období, ale také ke dni vzniku případu. V průběhu období jsou transakce prováděné v cizích měnách přepočítávány a zaúčtovány devizovým kurzem, a to vždy denním kurzem. Využívá se vždy kurz T-1, denní kurz platný k předešlému dni vzniku účetního případu, který zveřejňuje Česká národní banka na svých webových stránkách. K rozvahovému dni jsou zůstatky peněžních aktiv, pohledávek a závazků vedených v cizích měnách přepočteny devizovým kurzem zveřejněným Českou národní bankou k 31. 12. 2023. (Společnost XY, 2024)

I když vybraná společnost nemusí přepočítávat zálohy, protože zde nevzniká kurzové riziko, přesto je k rozvahovému dni přepočítává. Konkrétně se jedná o zaplacené zálohy za účelem nákupu zásob.

Ke konci roku 2023 činí kurzové zisky 36 144 tisíc Kč a kurzové ztráty 38 494 tisíc Kč. Na kurzových ztrátách se nejvíce podepsalo oslabení kurzu EUR/CZK.

7 ANALÝZA ÚČETNÍ UZÁVĚRKY

Účetní uzávěrka v daném podniku předchází samotnému sestavení účetních výkazů, a proto je nezbytnou součástí. Kapitola se zaměřuje na analýzu účetní uzávěrky, která zahrnuje zjištění hospodářského výsledku, výpočet daně z příjmů právnických osob a uzavření účetních knih.

7.1 Zjištění hospodářského výsledku

Obecný postup výpočtu hospodářského výsledku je podrobně rozpracován v teoretické části. Praktická aplikace výpočtu výsledku hospodaření za rok 2023 na zvoleném podniku je uvedena v Tabulce 4. Společnost XY dosahuje kladného provozního výsledku hospodaření, avšak finanční výsledek hospodaření je záporný. Hospodářský výsledek před zdaněním představuje velmi nízký zisk, který se dokonce po odečtení daně z příjmů mění ve ztrátu.

Tabulka 4 Analýza zjištění výsledku hospodaření

Položka	Částka (v tis. Kč)
Provozní výnosy	1 234 276
Provozní náklady	1 195 574
Provozní výsledek hospodaření	38 702
Finanční výnosy	72 356
Finanční náklady	106 106
Finanční výsledek hospodaření	-33 750
Výsledek hospodaření před zdaněním	4 952
Daň z příjmů splatná	-3 515
Daň z příjmu odložená	21 789
Výsledek hospodaření po zdanění	-13 322

(Vlastní zpracování dle Společnosti XY, 2024)

7.2 Výpočet daně z příjmů právnických osob

Daňové přiznání společnosti XY zpracovává daňový poradce, který zajišťuje výpočet splatné daně. Povinností vybrané účetní jednotky je také vykazovat a účtovat odloženou daň.

7.2.1 Daň z příjmu splatná

Při výpočtu splatné daně se vychází z výsledku hospodaření před zdaněním ve výši 4 952 tis. Kč, který se transformuje na daňový základ. Položky zvyšující základ daně činí celkem 16 718 tis. Kč a zahrnují zejména nedaňové náklady. Položky snižující základ daně dosahují výše 48 788 tis. Kč, přičemž nejvýznamnější položkou je rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy ve výši 40 tis. Kč. Upravený daňový základ vychází na –27 118 tis. Kč. Záporný daňový základ znamená nulovou daňovou povinnost za dané období. Výsledný přeplatek na dani činí 3 515 tis. Kč z důvodu uhrazených záloh během roku.

Protože je výsledná daň nulová, nevzniká povinnost hradit zálohy na daň z příjmů pro následující období.

V následujících letech plánuje Společnost XY ztrátu uplatnit jako položku odčitatelnou od základu daně.

7.2.2 Daň z příjmu odložená

Společnost XY ke konci roku 2023 provádí analýzu dočasných rozdílů v oblasti odložené daně za předpokladu čerpání přiznaných investičních pobídek. Výsledný odložený daňový závazek ve výši 25 862 tis. Kč je vypočten z rozdílu mezi daňovými a účetními zůstatkovými hodnotami majetku (vyplývajícími z daňových a účetních odpisů), který bude daňově uplatněn po skončení období investičních pobídek. Analýza odložené daně je uvedena v Tabulce 5. Nárůst odložené daně je způsoben především aktivací nového výrobního závodu, který představuje nejvýznamnější položku rozdílu mezi daňovými a účetními odpisy.

Tabulka 5 Analýza odložené daně

Popis	Částka (v tis. Kč)
Celkem účetní zůstatková cena k 31.12.2032	523 704
Celkem daňová zůstatková cena k 31.12.2032	400 553
Rozdíl	123 151
Sazba daně	21 %

Popis	Částka (v tis. Kč)
Odložený daňový závazek k 31. 12. 2023	25 862
Odložený daňový závazek k 31. 12. 2022	4 073
Změna – vykázaná odložená daň za rok 2023	21 789

(Vlastní zpracování dle Společnosti XY, 2024)

7.3 Uzavírání účetních knih

Pro Společnost XY je posledním krokem účetní uzávěrky uzavření účetních knih pomocí účetních zápisů, které probíhají v systému Helios Nephrite. Přestože se konečné účetní zápisy provádí automaticky prostřednictvím systému, je i tak zapotřebí jejich důkladná kontrola.

Jelikož Společnost XY dosahuje za rok 2023 ztráty, přeúčtovává ji na konci roku na vrub účtu 702100 – Konečný účet rozvázný a ve prospěch účtu 710100 – Účet zisků a ztrát. Na začátku dalšího období se ztráta převádí na vrub účtu 431101 – Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení, který nesmí mít do konce období zůstatek, a musí se rozhodnout o její úhradě.

Po sestavení účetní závěrky za rok 2023 vybraný podnik již nemusí otevírat uzavřené účetní knihy, jelikož neexistují skutečnosti, které by tomu zakládaly.

8 ANALÝZA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Po provedení všech kroků, které byly rozepsány v předchozích kapitolách, vybraný podnik sestavuje účetní závěrku, která je vyvrcholením celého účetního období. Kapitola se zabývá analýzou účetní závěrky Společnosti XY za rok 2023.

Účetní období za rok 2023 je shodné s kalendářním rokem, tzn. od 1. 1. do 31. 12. Nutno poznamenat, že v roce 2022 došlo ke změně účetního období. Minulé účetní období trvalo od 1. 10. 2021 a skončilo 31. 12. 2022 (15 měsíců). Údaje za běžné a minulé účetní období tak nejsou plně srovnatelné vlivem změny hospodářského roku. Důvodem je, že se hospodářský rok dříve řídil zvyklostmi předchozích vlastníků. S příchodem nového majitele je cílem přejít na kalendářní rok. (Společnost XY, 2024)

Společnost XY sestavuje kromě roční účetní závěrky, která je sestavena jako řádná, také měsíční závěrku jako mezitímní. Měsíční závěrka se sestavuje z důvodu pravidelného měsíčního reportingu hospodářských výsledků mateřské společnosti vždy do třetího pracovního dne následujícího měsíce. (Společnost XY, 2024)

Vybraná firma překračuje všechna kritéria pro zařazení mezi velké účetní jednotky. Společnost XY má aktiva celkem přes 500 milionů Kč, roční čistý obrat přes 1 miliardu Kč a průměrný přepočtený počet zaměstnanců činí více než 250 osob.

Jelikož je Společnost XY velkou účetní jednotkou a mimo jiné má právní formu a.s., sestavuje účetní závěrku v plném rozsahu. Ze zákona jí plyne povinnost ověření účetní závěrky auditorem.

Účetní závěrku v dané společnosti tvoří:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztrát,
- příloha,
- přehled o peněžních tocích,
- přehled o změnách vlastního kapitálu.

8.1 Rozvaha

Prvním analyzovaným výkazem v účetní závěrce vybrané společnosti je rozvaha sestavena k 31. 12. 2023. Celková bilanční suma za běžné období činí 1 537 286 tis. Kč, což

představuje snížení oproti minulému období o 99 305 tis. Kč. V příloze P II je uvedena rozvaha Společnosti XY k 31. 12. 2023.

8.1.1 Aktiva

Společnost XY nevykazuje pohledávky za upsaný základní kapitál a má vysoký podíl dlouhodobého majetku, který tvoří 67 % z celkové sumy aktiv.

Dlouhodobý nehmotný majetek je již z větší části odepsán. Mezi nejvýznamnější přírůstky dlouhodobého nehmotného majetku patří investice do nového systému sledování výrobních dat.

Dlouhodobý hmotný majetek tvoří největší část aktiv s celkovou zůstatkovou cenou 1 002 771 tis. Kč. Pozemky jsou ve stejné hodnotě jako v předchozím období, tudíž nedochází k žádné změně. Mezi nejvýznamnější přírůstky dlouhodobého hmotného majetku patří investice do výstavby nového výrobního závodu. Nárůst hodnoty v položce stavby činí 551 352 tis. Kč po odečtu opravek a opravných položek. Hmotné movité věci, zahrnující především výrobní stroje a zařízení, jsou již skoro z poloviny odepsány.

Dlouhodobý finanční majetek tvoří především podíly v dceřiné turecké společnosti, jejichž celková hodnota v rozvaze činí 12 602 tis. Kč. V minulém účetním období vybraný podnik nevlastnil žádné podíly v ostatních společnostech, a proto nevykazuje žádnou hodnotu. Poskytnuté dlouhodobé zápůjčky a úvěry poklesly o 775 tis. Kč.

Oběžná aktiva Společnosti XY, která tvoří 33 % z celkové sumy aktiv, se skládají ze zásob, pohledávek a peněžních prostředků. Krátkodobý finanční majetek podnik nevlastní.

Vybraná společnost vykazuje celkové opravné položky k zásobám ve výši 17 776 tis. Kč. Oproti minulému období se zásoby snížily o 26 106 tis. Kč. Ze zásob tvoří nejvýznamnější položku nakoupený materiál v částce 193 575 tis. Kč po odečtu opravných položek. Dále zásoby zahrnují nedokončenou výrobu, polotovary, výrobky, zboží a poskytnuté zálohy na zásoby.

Pohledávky, které zahrnují pouze krátkodobé pohledávky a časové rozlišení aktiv, tvoří největší část oběžného majetku s celkovou hodnotou 299 103 tis. Kč po odečtu opravných položek. Dlouhodobé pohledávky Společnost XY nevykazuje. Oproti minulému období se pohledávky snížily o 56 318 tis. Kč. Pohledávky po splatnosti daná firma eviduje ke konci roku ve výši 76 042 tis. Kč. Z důvodu nedobytnosti pohledávek z obchodních vztahů jsou

vytvořeny opravné položky v částce 3 761 tis. Kč. V roce 2024 se však Společnosti XY daří pohledávky po splatnosti snižovat.

Peněžní prostředky, které zahrnují především zůstatky na bankovních účtech, tvoří nejmenší část oběžného majetku v celkové výši 17 979 tis. Kč, což naznačuje nízkou hotovostní rezervu. Většina finančních prostředků je vázána v pohledávkách z obchodních vztahů, zásobách a dlouhodobém majetku. Pohyb peněžních prostředků je podrobněji okomentován v kapitole 8.4 Přehled o peněžních tocích.

8.1.2 Pasiva

Vlastní kapitál tvoří 48 % z celkové sumy pasiv, tedy téměř polovinu. Nejvýznamnější položkou vlastního kapitálu je výsledek hospodaření minulých let, který činí 528 810 tis. Kč. Další významnou položkou je základní kapitál ve výši 149 294 tis. Kč. Změny ve vlastním kapitálu společnosti jsou podrobněji okomentovány v kapitole 8.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu.

Cizí zdroje, které zahrnují rezervy a závazky, tvoří 52 % z celkové sumy pasiv.

Rezervy jsou ve výši 13 839 tis. Kč a oproti minulému období se snížily o 337 tis. Kč.

Závazky Společnosti XY, které se ve srovnání s minulým obdobím snížily o 85 646 tis. Kč, jsou rozděleny na dlouhodobé závazky, krátkodobé závazky a časové rozlišení pasiv. Závazky po lhůtě splatnosti činí 56 137 tis. Kč. Odkládání plateb s sebou může nést značná rizika, zejména poškození vztahů s dodavateli, ztrátu důvěryhodnosti a případné sankce za opožděné úhrady. Dlouhodobé bankovní úvěry jsou vykázány ve výši 357 573 tis. Kč, což představuje nejvyšší položku z celkových závazků. Krátkodobé bankovní úvěry splatné do 1 roku jsou vykázány v částce 79 520 tis. Kč. Všechny bankovní úvěry má společnost v měně EUR, přičemž převážná většina pochází od České spořitelny. Bankovní úvěry jsou zajištěny zejména nemovitostmi. Další významnou položkou závazků společnosti jsou krátkodobé závazky z obchodních vztahů ve výši 208 480 tis. Kč.

Převažující cizí zdroje ve Společnosti XY ukazují na vyšší zadlužení. Podnik je finančně stabilní, avšak z velké části využívá úvěrové financování, přičemž bankovní úvěry tvoří 437 093 tis. Kč, tedy více než polovinu všech závazků. Nerozdělený zisk z minulých let tvoří významnou část vlastního kapitálu a společnost jej prozatím neplánuje rozdělovat.

8.2 Výkaz zisku a ztrát

Druhým analyzovaným výkazem v účetní závěrce vybrané společnosti je výkaz zisku a ztrát, který je sestaven v druhovém členění. V příloze P III je uveden výkaz zisku a ztrát Společnosti XY za rok 2023.

Provozní výnosy Společnosti XY zahrnují tržby z prodeje výrobků a služeb, tržby za prodej zboží a ostatní provozní výnosy. Vzhledem k výrobnímu charakteru firmy tvoří nejvýznamnější část výnosů tržby z prodeje výrobků a služeb v objemu 1 172 168 tis. Kč. Uvedená částka představuje 90 % celkového obrátu společnosti, avšak ve srovnání s minulým obdobím došlo k poklesu až o 204 555 tis. Kč. Díky obchodním vztahům se zahraničními partnery dosahuje společnost tržeb z prodeje výrobků a služeb do zahraničí ve výši 444 736 tis. Kč. Tržby z prodeje zboží činí 37 709 tis. Kč. Ostatní provozní výnosy představují částku 24 399 tis. Kč. Největší část ostatních provozních výnosů tvoří tržby z prodeje odřezů a nepotřebného materiálu ve výši 19 596 tis. Kč. Za daný rok Společnost XY vykazuje tržby z prodeje dlouhodobého majetku ve výši 448 tis. Kč.

Největší položkou v nákladech je spotřeba materiálu a energie ve výši 563 923 tis. Kč, což představuje 43 % z celkových nákladů. Samotná spotřeba materiálu činí 535 565 tis. Kč. Mezi další významné nákladové položky patří služby, zejména kooperace, pronájem pracovníků a nájemné, jejichž celková hodnota činí 251 816 tis. Kč. Osobní náklady dosahují 262 090 tis. Kč, o 51 629 tis. Kč méně než v předchozím období. Pokles osobních nákladů je spojen se snižováním počtu zaměstnanců v posledním čtvrtletí. Aktivace nového výrobního závodu výrazně zvyšuje odpisy, což se projevuje nárůstem částky v položce úprav trvalých hodnot dlouhodobého majetku. Dočasné úpravy hodnot dlouhodobého majetku, zásob a pohledávek pak zahrnují především tvorbu opravných položek.

Finanční výnosy tvoří pouze 6 % celkového obrátu společnosti. Ostatní finanční výnosy zahrnují zejména kurzové zisky ve výši 36 144 tis. Kč a výnosy z opčních obchodů ve výši 25 991 tis. Kč.

Finanční náklady tvoří pouze 8 % celkových nákladů společnosti. Ostatní finanční náklady zahrnují zejména kurzové ztráty ve výši 38 494 tis. Kč a náklady z opčních obchodů ve výši 37 857 tis. Kč.

Výsledek hospodaření je podrobněji okomentován v kapitole 7.1 Zjištění hospodářského výsledku. Provozní výsledek hospodaření je ve srovnání s minulým obdobím nižší pouze o 17 217 tis. Kč, zatímco finanční výsledek hospodaření klesl o 112 320 tis. Kč.

Po zaúčtování daně z příjmů, která zahrnuje vysokou odloženou daň, vykazuje Společnost XY celkový záporný výsledek hospodaření za účetní období ve výši -13 322 tis. Kč, což představuje pokles o 139 179 tis. Kč ve srovnání s předchozím obdobím. Ovšem úroveň tržeb si společnost drží stabilní a dosahuje vysokého obratu. Při hodnocení ztrátového hospodaření je nutné zvážit také faktory, které ovlivnily rok 2023, jako například vysoké vstupní náklady, důsledky pandemie COVID-19, válku na Ukrajině a další negativní vlivy.

8.3 Příloha

Analyzovaná příloha Společnosti XY spolu s ostatními výkazy tvoří součást výroční zprávy za rok 2023. Výsledná podoba je jasná a přehledná, informace jsou zpracovány hlavně popisným způsobem a formou tabulek. Její obsah je poměrně rozsáhlý, protože musí zahrnovat všechny zákonem stanovené náležitosti pro velkou účetní jednotku. Samotná příloha obsahuje 12 stránek, rozdělených do 21 hlavních částí.

První část zahrnuje všeobecné informace. Druhá část popisuje používané účetní zásady a metody, jako jsou oceňování majetku a závazků, odpisy, opravné položky a přepočet cizích měn. Dále uvádí informace o výši závazkových vztahů, včetně uvedení případné povahy a forem záruk k nim. Popisuje také výnosy a náklady, které jsou pro Společnost XY mimořádné. Výnosy, které firma považuje za mimořádné, jsou především tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Mimořádné náklady zahrnují zejména spotřebu materiálu a energie. Jelikož Společnost XY obchoduje se zahraničím, jsou informace o tržbách ze zahraničí vyčísleny zvlášť. Dále obsahuje podrobnější informace o dlouhodobém majetku, zahrnující počáteční zůstatky, konečné zůstatky, přírůstky, úbytky, oprávk a opravné položky jednotlivých složek majetku. Nechybí ani detailní údaje o transakcích se spřízněnou stranou. Příloha také popisuje informace o zaměstnancích, včetně počtu zaměstnanců, který ke konci daného roku činí 320, a podrobnějšího popisu nákladů na zaměstnance. Rovněž obsahuje rozhodnutí valné hromady o převodu zisku z minulého období do nerozděleného zisku minulých let a o nevyplácení dividend. Stejně tak nechybí údaje o přechodných rozdílech, které jsou rozhodné pro výpočet odloženého daňového závazku. Dále jsou v příloze vyčísleny transakce se spřízněnými stranami. Nejvyšší transakcí se spřízněnou stranou, kterou společnost uvádí, je půjčka od jejího akcionáře. V příloze jsou rovněž uvedeny další informace důležité pro pochopení a doplnění účetních výkazů. (Společnost XY, 2024)

8.4 Přehled o peněžních tocích

Analyzovaný přehled o peněžních tocích vybraného podniku představuje důležitý ukazatel likvidity, která není vzhledem ke kapitálové struktuře společnosti vysoká. Při jeho sestavení je použita nepřímá metoda. V příloze P IV je uveden přehled o peněžních tocích Společnosti XY za rok 2023.

Cash flow vychází z počátečního stavu peněžních prostředků a jejich ekvivalentů ve výši 24 537 tis. Kč, který odpovídá stavu peněžních prostředků na konci minulého období v rozvaze.

Peněžní toky z provozní činnosti začínají výsledkem hospodaření před zdaněním ve výši 4 952 tis. Kč. K výsledku hospodaření před zdaněním se přičtou nepeněžní operace, jako jsou odpisy, změna stavu opravných položek a rezerv, úroky a ostatní nepeněžní operace, což vede k čistému provoznímu peněžnímu toku před změnami pracovního kapitálu v celkové částce 88 609 tis. Kč. Změna stavu pracovního kapitálu v celkové výši 41 678 tis. Kč pozitivně přispívá do cash flow, a to díky poklesu pohledávek, časového rozlišení aktiv a snížení zásob, i když dochází ke snížení závazků a časového rozlišení pasiv. Dále, po odečtení vyplacených úroků, přičtení přijatých úroků a odečtení zaplacené daně z příjmů, vychází čistý peněžní tok z provozní činnosti ve výši 105 350 tis. Kč.

Peněžní toky z investiční činnosti Společnosti XY jsou negativně ovlivněny především výdaji spojenými s nabytím dlouhodobého majetku. Čistý peněžní tok z investiční činnosti dosahuje záporné hodnoty ve výši 95 702 tis. Kč.

Peněžní toky Společnosti XY z finanční činnosti jsou negativně ovlivněny pouze snížením závazků z financování ve výši 16 206 tis. Kč.

Po odečtu čisté změny peněžních prostředků a jejich ekvivalentů v záporné částce 6 558 tis. Kč od jejich počátečního stavu vychází konečný stav ve výši 17 979 tis. Kč, což představuje negativní pokles. I když má Společnost XY vysoký peněžní tok z provozní činnosti, peněžní toky z investiční a finanční činnosti ho negativně snižují.

8.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Analyzovaný přehled o změnách vlastního kapitálu je sestaven v tabelární formě, kde sloupce představují jednotlivé složky vlastního kapitálu a řádky uvádějí změny vlastního kapitálu. V příloze P V je uveden přehled o změnách vlastního kapitálu Společnosti XY za rok 2023.

V základním kapitálu, kapitálových fondech a fondu ze zisku nedochází k žádným změnám, jak v běžném období, tak ani v předchozím období. Společnost XY již dále nepřispívá do tvorby rezervního fondu, což umožňuje jak zákon, tak stanovy.

Do konce období se musí společnost vždy rozhodnout, jak naloží s výsledkem hospodaření z minulého účetního období, a tak dne 27. října 2023 valná hromada rozhodla o převodu zisku za rok 2022 ve výši 125 857 tis. Kč do nerozdělených zisků minulých let a zároveň bylo rozhodnuto o nevyplácení dividend.

V důsledku ztráty za běžné období dochází ke snížení vlastního kapitálu o 13 322 tis. Kč. Vlastní kapitál dosahuje celkové hodnoty 730 632 tis. Kč.

V následujícím roce Společnost XY rozhoduje ztrátu převést do neuhrazené ztráty minulých let, aby si ji v následujících letech mohla uplatnit v daňovém přiznání jako položku odčitatelnou od základu daně. Ponechání ztráty ve společnosti ale nemusí působit věrohodně.

9 ANALÝZA POVINNOSTÍ SPOJENÝCH S ÚČETNÍ ZÁVĚRKOU

Po sestavení účetní závěrky následují další povinnosti, které s ní souvisejí. V případě Společnosti XY se jedná zejména o vyhotovení výroční zprávy a zprávy o vztazích mezi propojenými osobami, ověření účetní závěrky auditorem, její schválení příslušným orgánem, odevzdání daňového přiznání a následné zveřejnění.

9.1 Výroční zpráva

Jelikož má Společnost XY povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, je povinna sestavovat výroční zprávu.

Analyzovaná výroční zpráva za rok 2023 má celkem 32 stran a její obsah je následující:

- úvodní slovo ředitele společnosti,
- zpráva auditora,
- účetní závěrka,
- zpráva o vztazích mezi propojenými osobami.

Výroční zpráva by mohla být detailněji zpracována a působit atraktivněji jak po vizuální, tak i po obsahové stránce.

9.2 Zpráva o vztazích

Společnost XY je ovládanou osobou, a proto jí zákon ukládá povinnost sestavovat zprávu o vztazích mezi propojenými osobami.

Společnost XY je v účetním období roku 2023 součástí skupiny, jejíž ovládající osobou je zahraniční společnost se sídlem v Amsterdamu. Ovládající osoba nepřímo ovládá Společnost XY prostřednictvím společnosti, která je jejím jediným akcionářem. K ovládání dochází rozhodováním na valné hromadě. Ovládanou osobou ze strany společnosti XY je její dceřiná společnost, založená v roce 2023, se sídlem v Turecku a majetkovým podílem 70 %. (Společnost XY, 2024)

Mezi propojenými osobami jsou uzavřené smlouvy o zapůjčení stroje a poskytnutí úvěru.

Společnost XY uvádí, že jí ze vztahu v rámci skupiny neplynou žádné újmy, nevýhody ani rizika. (Společnost XY, 2024)

9.3 Audit účetní závěrky

Účetní závěrku si Společnost XY musí ze zákona nechat ověřit auditorem. Výsledkem auditu je zpráva auditora, vyhotovená společností Deloitte Audit s.r.o., která je součástí výroční zprávy. V auditorské zprávě auditor uvádí: „Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz finanční pozice Společnosti XY k 31. 12. 2023 a její finanční výkonnosti a peněžních toků za rok končící k tomuto datu v souladu s českými účetními předpisy.“ (Společnost XY, 2024)

9.4 Schválení a zveřejnění účetní závěrky

Po schválení účetní závěrky auditorem následuje její schválení nejvyšším orgánem, kterým je v daném případě valná hromada.

Posledním krokem v rámci povinností souvisejících s účetní závěrkou Společnosti XY je její předání spolu s daňovým přiznáním k dani z příjmů elektronicky prostřednictvím datové schránky finančnímu úřadu Zlínského kraje. Účetní závěrka je dne 8. 7. 2024 prostřednictvím správce daně z příjmů předána do sbírky listin jako součást výroční zprávy. Zveřejnění zákonem stanovených dokumentů však proběhlo až po uplynutí zákonné lhůty 30 dnů, která začíná běžet ode dne ověření auditorem a schválení příslušným orgánem podle zvláštních právních předpisů.

10 SOUBOR OPATŘENÍ A DOPORUČENÍ

Cílem bakalářské práce je na základě provedené analýzy účetní uzávěrky a závěrky ve vybrané společnosti navrhnout soubor opatření a doporučení pro zlepšení současného stavu dané problematiky.

Společnost XY provádí všechny přípravné uzávěrkové operace, sestavuje účetní závěrku a vykonává další související činnosti zcela správně a v souladu se zákonem. Jelikož se jedná o auditovanou účetní jednotku, auditoři důsledně kontrolují náklady i výnosy, a společnost proto pečlivě dodržuje zásadu časového rozlišení. Na základě srovnání teoretické a praktické části se však objevují drobné nedostatky, které lze dále odstranit nebo zlepšit.

Vybraný podnik při provádění inventarizace vyhotovuje inventurní soupisy, které musí obsahovat zákonem stanovené náležitosti. Náležitosti mohou být požadovány i auditory při kontrole dokladů. Inventurní soupisy zásob k účetní závěrce za rok 2023 by bylo vhodné doplnit například o údaje o zjištěných skutečných stavech majetku, jejich ocenění ke dni ukončení inventury a o okamžicích zahájení a ukončení inventury. Doporučuje se, aby byly zákonem stanovené povinnosti do inventurních soupisů doplněny.

Na základě provedené analýzy se doporučuje, aby daná společnost usilovala o pravidelné hrazení závazků vůči dodavatelům ve lhůtě splatnosti. Závazky po splatnosti činí 56 137 tis. Kč. Odkládání plateb s sebou nese značná rizika, zejména poškození vztahů s dodavateli, ztrátu důvěryhodnosti a případné sankce za opožděné úhrady. Situaci by mohlo zlepšit například efektivnější řízení cash flow a vyjednání výhodnějších podmínek s dodavateli.

Vzhledem k tomu, že peněžní prostředky ve Společnosti XY tvoří pouze malou část oběžného majetku, bylo by vhodné přijmout opatření ke zlepšení hotovostní rezervy. Jedním z nich je zrychlení inkasa pohledávek, například zkrácením splatnosti u odběratelů nebo důslednějším vymáháním pohledávek. Dále lze pro zvýšení likvidity doporučit optimalizaci zásob, kdy snížení přebytečných skladových zásob může uvolnit vázané finanční prostředky.

V příloze účetní závěrky, kde společnost detailněji popisuje tržby, uvádí celkové výnosy z provozní činnosti ve výši 62 108 tis. Kč. Uvedená částka obsahuje pouze tržby z prodeje zboží a ostatní provozní výnosy, a tudíž nezahrnuje tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Celkové výnosy z provozní činnosti za dané období přitom dosahují

1 234 276 tis. Kč. Doporučením je, aby účetní jednotka v budoucnu minimalizovala matoucí označení.

Za rok 2023 účetní období ve Společnosti XY začíná 1. 1. 2023 a končí 31. 12. 2023. Předchozí období začíná 1. 10. 2021 a končí 31. 12. 2022 (15 měsíců). Zákon ukládá povinnost změnu účetního období okomentovat v příloze a uvést důvody, což v daném případě není splněno. Povinnost nepřímo vyplývá ze zákona, který říká, že všechny významné změny a okolnosti ovlivňující hospodaření společnosti by měly být vysvětleny, přičemž mezi ně patří i změna účetního období. Kromě povinností vyplývajících ze zákona je také důvodem transparentnost a požadavky auditora i investorů na podrobnější vysvětlení změny účetního období.

Výroční zpráva analyzované společnosti by mohla být více rozpracovaná a v kontextu současných marketingových trendů působit vizuálně i obsahově atraktivněji. Například v oblastech, jako jsou události roku, historie, poslání, vize, strategie, hodnoty, produkty, služby, klíčové segmenty, inovace, ochrana životního prostředí, pracovněprávní vztahy a budoucí výhled společnosti, by prospělo jejich hlubší zpracování. Pokud by výroční zpráva byla vylepšena, mohla by být více využívána i jako propagační nástroj. Zároveň by se zlepšila i vizitka firmy. Daný podnik by tak více zaujal ostatní společnosti, které by o něj následně projevíly zájem, což by mohlo vést ke zlepšení obchodních výsledků a zvýšení tržeb. Veřejnost a ostatní uživatelé by si o společnosti rovněž rozšířili povědomí.

Vnitropodnikové směrnice analyzované společnosti, které jsou nezbytné při provádění účetní závěrky, by bylo vhodné aktualizovat a vylepšit. Konkrétně se jedná o směrnice v oblasti inventarizace, odpisů, účtování nákladů a výnosů včetně jejich časového rozlišení, tvorby rezerv a opravných položek a postupu uzávěrkových prací. Směrnice by měly lépe odrážet aktuální stav a neměly by obsahovat údaje o postupech, které se ve společnosti již řadu let neprovádějí. Také by bylo vhodné připsat konkrétnější skutečnosti, aby nebyly pouze teoretickým popisem, který nezohledňuje jejich skutečný účel. Jejich vylepšení by vedlo ke zajištění jednoduchosti postupů, zvýšení správnosti, přesnosti a zamezilo by se neshodám.

Časově se nerozlišují nevýznamné částky. Obecná hranice pro nevýznamné částky však ve vybrané společnosti není stanovena ve vnitřních dokumentech, a při jejich určení se vychází pouze ze subjektivního posouzení, což není v souladu s požadavky zákona na průkaznost, věrný obraz a konzistenci účetnictví. Hranice je významná také v případě auditu, kdy auditor může posoudit, zda stanovené limity pro nevýznamnost odpovídají charakteru

a velikosti účetní jednotky. Je doporučeno stanovit hranici ve vnitropodnikových směrnících.

Ve firmě by bylo vhodné aktualizovat účtový rozvrh pro lepší orientaci, vyšší efektivitu při účetní závěrce, sestavování výkazů a při případném auditu, kdy by aktualizace umožnila snazší dohledání jednotlivých položek. Dále je vhodné zrevidovat analytické účty a ověřit, zda jsou stále relevantní a plní svou informační funkci.

Zákon o účetnictví v § 21a odst. 2 ukládá povinnost zveřejnit účetní závěrku do 30 dnů od jejího ověření auditorem a schválení příslušným orgánem podle zvláštních právních předpisů. Zveřejnění účetní závěrky společnosti prostřednictvím výroční zprávy ve sbírce listin elektronickou formou však proběhlo až po uplynutí této zákonné lhůty. Doporučuje se zákonem stanovený termín dodržovat.

Posledním doporučením je zrychlení interní komunikace, zefektivnění rozhodovacího procesu a zlepšení doručování informací, například stanovením přesnějších termínů a zavedením postihů za jejich nedodržení. Využití nástrojů umělé inteligence může také výrazně přispět ke zvýšení efektivity a úspoře času. Dále by bylo přínosné školit zaměstnance v oblasti účetní závěrky, což by mohlo významně zlepšit celý proces. Implementace uvedených kroků by zároveň podpořila lepší připravenost společnosti na budoucí růst.

ZÁVĚR

Teoretická část práce poskytla nezbytný kontext pro pochopení problematiky účetní uzávěrky. Věnovala se objasnění klíčových postupů a operací, které předcházejí sestavení účetních výkazů. Pozornost byla věnována rovněž účetní závěrce se zaměřením na její strukturu a význam v rámci účetního výkaznictví.

Cílem bakalářské práce bylo na základě provedené analýzy účetní uzávěrky a závěrky ve vybrané společnosti za rok 2023 navrhnout soubor opatření a doporučení pro zlepšení současného stavu dané problematiky.

Systematickým rozbořem a kontrolou konkrétních postupů při uzávěrkových operacích a výsledné podobě účetních výkazů bylo zjištěno, že vybraná společnost provádí veškeré přípravné uzávěrkové operace, sestavuje účetní závěrku a vykonává další související činnosti zcela správně. Srovnání teoretických a praktických poznatků však odhalilo drobné nedostatky, které je vhodné odstranit, aby účetní závěrka byla sestavena v souladu s platnou legislativou a poskytovala věrný a poctivý obraz. Na základě analýzy výkazů byl dále navržen soubor doporučených opatření, která mohou přispět ke zlepšení hospodárnosti daného podniku a tím i ke zkvalitnění prezentace účetní závěrky tak, aby působila lépe. Praktická část vycházela zejména z vnitropodnikových dokumentů, dostupných účetních údajů a rozhovorů s pracovníky účetního oddělení. Detailnější rozbor byl však omezen nedostatkem informací.

Účetní jednotka byla upozorněna na zjištěné nedostatky a seznámena s obsahem navrhovaných doporučení, přičemž záleží na uvážení společnosti, zda návrhy využije.

Jelikož je vybraná společnost velkou účetní jednotkou podléhající povinnému auditu, měly by být údaje obsažené v účetní závěrce zpracovány a vykázány na profesionální úrovni. Prostřednictvím účetní závěrky podnik informuje o stavu majetku a jeho krytí, finanční situaci a výsledku hospodaření. Vysoká úroveň její prezentace hraje klíčovou roli při ekonomickém rozhodování zainteresovaných subjektů a zároveň posiluje důvěryhodnost účetní jednotky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ANDRLÍK, Břetislav; FORMANOVÁ, Lucie; DVOŘÁKOVÁ, Kristina a BASTLOVÁ, Veronika, 2022. *Finanční účetnictví podnikatelského sektoru: pohled teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-268-8.

BŘEZINOVÁ, Hana, 2020. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. 4. vydání. Účetnictví. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-913-0.

BRYCHTA, Ivan; BULLA, Miroslav; KRUPOVÁ, Tereza; KUCHAROVÁ, Ivana; PILAŘOVÁ, Ivana et al., 2022. *Účetnictví podnikatelů 2022*. 19. vydání. Meritum. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-351-7.

ČESKO. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ze dne 12. prosince 1991, ve znění pozdějších předpisů. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010–2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>. [cit. 2025-03-14].

DUŠEK, Jiří, 2024. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech: snadno a rychle*. 9. vydání. Účetnictví a daně. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-5234-6.

EDMONDS, Thomas P.; EDMONDS, Christopher T.; EDMONDS, Mark A.; MCNAIR, Frances M. a OLDS, Philip R., 2019. *Fundamental financial accounting concepts: Thomas P. Edmonds, Christopher T. Edmonds, Mark A. Edmonds, Frances M. McNair, Philip R. Olds*. Tenth edition. New York: McGraw Hill Education. ISBN 978-1-260-09183-0.

HRUŠKA, Vladimír, 2019. *Účetní manuál pro podnikatelské subjekty, aneb, Průvodce účetními operacemi a účetní závěrkou*. 2. vydání. Účetnictví a daně. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-2245-5.

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. *Rejstřík firem*. Online. 2025. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=570554&typ=UPLNY> [cit. 2025-02-06].

RYNEŠ, Petr, 2024. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2024*. 24. aktualizované vydání. Účetnictví. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-405-6.

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2017. *Finanční účetnictví: postupy účtování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-644-6.

SKÁLOVÁ, Jana a SUKOVÁ, Anna, 2022. *Podvojně účetnictví 2022*. 28. vydání. Účetnictví a daně. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3595-0.

SPOLEČNOST XY, 2024. *Vnitropodnikové materiály*. Zlín. [Interní dokument, název společnosti skryt z důvodu ochrany osobních údajů a důvěrnosti].

STROUHAL, Jiří, 2016. *Zveřejňování obchodních korporací*. Účetnictví. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-157-6.

ŠINDELÁŘ, Michal a MÜLLEROVÁ, Libuše, 2022. *Účetnictví a daně kapitálových obchodních společností: pro všechny s.r.o. a a.s.* Účetnictví a daně. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3459-5.

ŠTEKER, Karel a OTRUSINOVÁ, Milana, 2021. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 3. aktualizované vydání. Prosperita firmy. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3184-6.

ŠTOHL, Pavel, 2020. *Učebnice účetnictví 2020: pro střední školy a pro veřejnost*. 2. díl. Dvacáté první, upravené vydání. Znojmo: Ing. Pavel Štohl. ISBN 978-80-88221-39-5.

VLČKOVÁ, Miroslava; KOUŘILOVÁ, Jindra; RYBOVÁ, Jarmila a HLAVÁČKOVÁ, Hana, 2021. *Účetnictví v obchodní činnosti*. Účetnictví. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-069-1.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Výpočet splatné daně	26
Tabulka 2 Kategorie účetních jednotek	31
Tabulka 3 Nepřímá metoda cash flow	36
Tabulka 4 Analýza zjištění výsledku hospodaření	51
Tabulka 5 Analýza odložené daně	52

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČNB Česká národní banka

ČÚS České účetní standardy

D Dal

DFM Dlouhodobý finanční majetek

DHM Dlouhodobý hmotný majetek

DNM Dlouhodobý nehmotný majetek

DPH Daň z přidané hodnoty

KS Konečný stav

MD Má dáti

PS Počáteční stav

ÚJ Účetní jednotka

ZDP Zákon o daních z příjmu

ZÚ Zákon o účetnictví

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Formulář inventurního soupisu Společnosti XY

Příloha P II Rozvaha Společnosti XY k 31. 12. 2023

Příloha P III Výkaz zisku a ztrát Společnosti XY za rok 2023

Příloha P IV Přehled o peněžních tocích Společnosti XY za rok 2023

Příloha P V Přehled o změnách vlastního kapitálu Společnosti XY za rok 2023

**PŘÍLOHA P I: FORMULÁŘ INVENTURNÍHO SOUPISU
SPOLEČNOSTI XY**

Datum inventury	
Zodpovědná osoba	
Číslo skladu	
Název skladu	
Číslo / název umístění	

Fyzická inventura skladových zásob na skladu x byla provedena výše uvedeného dne s těmito výsledky:

- 1. Označení skladových zásob odpovídá požadavkům normy ISO 9001
- 2. Při inventuře skladu BYLY / NEBYLY (nehodící se škrtněte) zjištěny rozdíly.

Místo pro popis výsledku inventury:

3. Členové inventarizační komise

Jméno	Podpis

PŘÍLOHA P II: ROZVAHA SPOLEČNOSTI XY K 31. 12. 2023

ROZVAHA v plném rozsahu k datu 31.12.2023 (v tisících Kč)					
		31.12.2023			31.12.2022
		Brutto	Korekce	Netto	Netto
	AKTIVA CELKEM	1 973 184	435 898	1 537 286	1 636 591
B.	Stálá aktiva	1 440 990	414 361	1 026 629	1 036 952
<i>B.I.</i>	<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>34 049</i>	<i>25 575</i>	<i>8 474</i>	<i>9 858</i>
<i>B.I.2.</i>	<i>Ocenitelná práva</i>	<i>33 831</i>	<i>25 475</i>	<i>8 356</i>	<i>6 779</i>
<i>B.I.2.1.</i>	<i>Software</i>	<i>33 472</i>	<i>25 222</i>	<i>8 250</i>	<i>6 632</i>
<i>B.I.2.2.</i>	<i>Ostatní ocenitelná práva</i>	<i>359</i>	<i>253</i>	<i>106</i>	<i>147</i>
<i>B.I.4.</i>	<i>Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>100</i>	<i>100</i>		
<i>B.I.5.</i>	<i>Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>118</i>		<i>118</i>	<i>3 079</i>
<i>B.I.5.2.</i>	<i>Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>118</i>		<i>118</i>	<i>3 079</i>
<i>B.II.</i>	<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>1 391 557</i>	<i>388 786</i>	<i>1 002 771</i>	<i>1 023 537</i>
<i>B.II.1.</i>	<i>Pozemky a stavby</i>	<i>636 279</i>	<i>26 405</i>	<i>609 874</i>	<i>58 522</i>
<i>B.II.1.1.</i>	<i>Pozemky</i>	<i>31 472</i>		<i>31 472</i>	<i>31 472</i>
<i>B.II.1.2.</i>	<i>Stavby</i>	<i>604 807</i>	<i>26 405</i>	<i>578 402</i>	<i>27 050</i>
<i>B.II.2.</i>	<i>Hmotné movité věci a jejich soubory</i>	<i>740 181</i>	<i>362 381</i>	<i>377 800</i>	<i>248 667</i>
<i>B.II.5.</i>	<i>Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>15 097</i>		<i>15 097</i>	<i>716 348</i>
<i>B.II.5.1.</i>	<i>Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>2 335</i>		<i>2 335</i>	<i>122</i>
<i>B.II.5.2.</i>	<i>Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>12 762</i>		<i>12 762</i>	<i>716 226</i>
<i>B.III.</i>	<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	<i>15 384</i>		<i>15 384</i>	<i>3 557</i>
<i>B.III.1.</i>	<i>Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba</i>	<i>12 602</i>		<i>12 602</i>	
<i>B.III.6.</i>	<i>Zápůjčky a úvěry - ostatní</i>	<i>2 782</i>		<i>2 782</i>	<i>3 557</i>
C.	Oběžná aktiva	532 194	21 537	510 657	599 639
<i>C.I.</i>	<i>Zásoby</i>	<i>211 351</i>	<i>17 776</i>	<i>193 575</i>	<i>219 681</i>
<i>C.I.1.</i>	<i>Materiál</i>	<i>134 064</i>	<i>12 702</i>	<i>121 362</i>	<i>138 649</i>
<i>C.I.2.</i>	<i>Nedokončená výroba a polotovary</i>	<i>47 883</i>	<i>2 792</i>	<i>45 091</i>	<i>40 488</i>
<i>C.I.3.</i>	<i>Výrobky a zboží</i>	<i>29 391</i>	<i>2 282</i>	<i>27 109</i>	<i>40 544</i>
<i>C.I.3.1.</i>	<i>Výrobky</i>	<i>28 441</i>	<i>2 131</i>	<i>26 310</i>	<i>38 943</i>
<i>C.I.3.2.</i>	<i>Zboží</i>	<i>950</i>	<i>151</i>	<i>799</i>	<i>1 601</i>
<i>C.I.5.</i>	<i>Poskytnuté zálohy na zásoby</i>	<i>13</i>		<i>13</i>	
<i>C.II.</i>	<i>Pohledávky</i>	<i>302 864</i>	<i>3 761</i>	<i>299 103</i>	<i>355 421</i>
<i>C.II.2.</i>	<i>Krátkodobé pohledávky</i>	<i>291 198</i>	<i>3 761</i>	<i>287 437</i>	<i>347 936</i>
<i>C.II.2.1.</i>	<i>Pohledávky z obchodních vztahů</i>	<i>240 609</i>	<i>3 761</i>	<i>236 848</i>	<i>272 291</i>
<i>C.II.2.4.</i>	<i>Pohledávky - ostatní</i>	<i>50 589</i>		<i>50 589</i>	<i>75 645</i>
<i>C.II.2.4.3.</i>	<i>Stát - daňové pohledávky</i>	<i>7 850</i>		<i>7 850</i>	<i>2 565</i>
<i>C.II.2.4.4.</i>	<i>Krátkodobé poskytnuté zálohy</i>	<i>2 242</i>		<i>2 242</i>	<i>1 843</i>
<i>C.II.2.4.5.</i>	<i>Dohadné účty aktivní</i>	<i>10 092</i>		<i>10 092</i>	<i>11 628</i>
<i>C.II.2.4.6.</i>	<i>Jiné pohledávky</i>	<i>30 405</i>		<i>30 405</i>	<i>59 609</i>
<i>C.II.3.</i>	<i>Časové rozlišení aktiv</i>	<i>11 666</i>		<i>11 666</i>	<i>7 485</i>
<i>C.II.3.1.</i>	<i>Náklady příštích období</i>	<i>6 741</i>		<i>6 741</i>	<i>7 485</i>
<i>C.II.3.3.</i>	<i>Příjmy příštích období</i>	<i>4 925</i>		<i>4 925</i>	
<i>C.IV.</i>	<i>Peněžní prostředky</i>	<i>17 979</i>		<i>17 979</i>	<i>24 537</i>
<i>C.IV.1.</i>	<i>Peněžní prostředky v pokladně</i>	<i>41</i>		<i>41</i>	<i>53</i>
<i>C.IV.2.</i>	<i>Peněžní prostředky na účtech</i>	<i>17 938</i>		<i>17 938</i>	<i>24 484</i>

		31.12.2023	31.12.2022
	PASIVA CELKEM	1 537 286	1 636 591
A.	Vlastní kapitál	730 632	743 954
A.I.	Základní kapitál	149 294	149 294
A.I.1.	Základní kapitál	149 294	149 294
A.II.	Ážio a kapitálové fondy	51 405	51 405
A.II.2.	Kapitálové fondy	51 405	51 405
A.II.2.1.	Ostatní kapitálové fondy	51 405	51 405
A.III.	Fondy ze zisku	14 445	14 445
A.III.1.	Ostatní rezervní fondy	14 445	14 445
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	528 810	402 953
A.IV.1.	Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)	528 810	402 953
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	-13 322	125 857
B.+C.	Cizí zdroje	806 654	892 637
B.	Rezervy	13 839	14 176
B.II.	Rezerva na daň z příjmů		2 680
B.IV.	Ostatní rezervy	13 839	11 496
C.	Závazky	792 815	878 461
C.I.	Dlouhodobé závazky	383 435	424 339
C.I.2.	Závazky k úvěrovým institucím	357 573	420 266
C.I.8.	Odložený daňový závazek	25 862	4 073
C.II.	Krátkodobé závazky	367 347	444 600
C.II.2.	Závazky k úvěrovým institucím	79 520	57 673
C.II.3.	Krátkodobé přijaté zálohy	10 221	29 810
C.II.4.	Závazky z obchodních vztahů	208 480	315 466
C.II.6.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	39 024	7 235
C.II.8.	Závazky ostatní	30 102	34 416
C.II.8.3.	Závazky k zaměstnancům	11 121	14 516
C.II.8.4.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	5 836	8 089
C.II.8.5.	Stát - daňové závazky a dotace	3 162	1 668
C.II.8.6.	Dohadné účty pasivní	9 733	9 846
C.II.8.7.	Jiné závazky	250	297
C.III.	Časové rozlišení pasív	42 033	9 522
C.III.1.	Výdaje příštích období	8 284	3 968
C.III.2.	Výnosy příštích období	33 749	5 554

PŘÍLOHA P III: VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT SPOLEČNOSTI XY ZA ROK 2023

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY v druhovém členění období končící k 31.12.2023 (v tisících Kč)			
		Období do 31.12.2023	Období do 31.12.2022
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	1 172 168	1 376 723
II.	Tržby za prodej zboží	37 709	59 002
A.	Výkonová spotřeba	848 678	1 055 445
A.1.	Náklady vynaložené na prodané zboží	32 939	49 946
A.2.	Spotřeba materiálu a energie	563 923	710 744
A.3.	Služby	251 816	294 755
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	7 475	6 544
C.	Aktivace (-)	-6 407	-16 905
D.	Osobní náklady	262 090	313 719
D.1.	Mzdové náklady	191 676	228 963
D.2.	Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	70 414	84 756
D.2.1.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	63 040	76 009
D.2.2.	Ostatní náklady	7 374	8 747
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti	61 956	49 888
E.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	61 894	51 637
E.1.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - trvalé	62 817	50 395
E.1.2.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - dočasné	-923	1 242
E.2.	Úpravy hodnot zásob	1 374	-1 147
E.3.	Úpravy hodnot pohledávek	-1 312	-602
III.	Ostatní provozní výnosy	24 399	28 861
III.1.	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	448	843
III.2.	Tržby z prodaného materiálu	19 596	24 841
III.3.	Jiné provozní výnosy	4 355	3 177
F.	Ostatní provozní náklady	21 782	-24
F.1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	792	
F.2.	Prodaný materiál	9 236	11 241
F.3.	Daně a poplatky	549	-264
F.4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	2 343	-22 548
F.5.	Jiné provozní náklady	8 862	11 547
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	38 702	55 919
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy	10 206	227
VI.2.	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	10 206	227
J.	Nákladové úroky a podobné náklady	28 128	7 828
J.2.	Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	28 128	7 828
VII.	Ostatní finanční výnosy	62 150	112 421
K.	Ostatní finanční náklady	77 978	26 250
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	-33 750	78 570
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	4 952	134 489
L.	Daň z příjmů	18 274	8 632
L.1.	Daň z příjmů splatná	-3 515	14 037
L.2.	Daň z příjmů odložená (+/-)	21 789	-5 405
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	-13 322	125 857
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	-13 322	125 857
*	Čistý obrát za účetní období	1 306 632	1 577 234

PŘÍLOHA P IV: PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH SPOLEČNOSTI XY ZA ROK 2023

PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH (CASH FLOW) období končící k 31.12.2023 (v tisících Kč)			
		Období do 31.12.2023	Období do 31.12.2022
P.	Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	24 537	83 331
	<i>Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnost)</i>		
Z.	Výsledek hospodaření před zdaněním	4 952	134 489
A.1.	Úpravy o nepeněžní operace	83 657	37 241
A.1.1.	Odpisy stálých aktiv	62 817	50 395
A.1.2.	Změna stavu opravných položek a rezerv	1 482	-23 055
A.1.3.	Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	344	-843
A.1.5.	Nákladové a výnosové úroky	17 922	7 601
A.1.6.	Opravy o ostatní nepeněžní operace	1 092	3 143
A.*	Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	88 609	171 730
A.2.	Změna stavu pracovního kapitálu	41 678	-48 405
A.2.1.	Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	64 387	-126 029
A.2.2.	Změna stavu závazků a časového rozlišení pasív	-47 441	114 343
A.2.3.	Změna stavu zásob	24 732	-36 719
A.**	Čistý provozní peněžní tok před zdaněním	130 287	123 325
A.3.	Vyplacené úroky	-28 128	-7 828
A.4.	Přijaté úroky	10 206	227
A.5.	Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	-7 015	-12 420
A.***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti	105 350	103 304
	<i>Peněžní toky z investiční činnosti</i>		
B.1.	Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	-96 925	-322 110
B.2.	Příjmy z prodeje stálých aktiv	448	843
B.3.	Zápůjčky a úvěry spřízněným osobám	775	
B.***	Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-95 702	-321 267
	<i>Peněžní toky z finančních činností</i>		
C.1.	Změna stavu závazků z financování	-16 206	159 169
C.***	Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-16 206	159 169
F.	Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	-6 558	-58 794
R.	Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	17 979	24 537

**PŘÍLOHA P V: PŘEHLED O ZMĚNÁCH VLASTNÍHO KAPITÁLU
SPOLEČNOSTI XY ZA ROK 2023**

PŘEHLED O ZMĚNÁCH VLASTNÍHO KAPITÁLU k datu 31.12.2023 (v tisících Kč)						
	Základní kapitál	Kapitálové fondy	Fondy ze zisku, rezervní fond	Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let	Výsledek hospodaření běžného účetního období	VLASTNÍ KAPITÁL CELKEM
Stav k 30.09.2021	149 294	51 405	14 445	355 169	47 784	618 097
Rozdělení výsledku hospodaření				47 784	-47 784	
Výsledek hospodaření za běžné období					125 857	125 857
Stav k 31.12.2022	149 294	51 405	14 445	402 953	125 857	743 954
Rozdělení výsledku hospodaření				125 857	-125 857	
Výsledek hospodaření za běžné období					-13 322	-13 322
Stav k 31.12.2023	149 294	51 405	14 445	528 810	-13 322	730 632